

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

18 november 2025

WETSVOORSTEL

**tot invoering
van een Staatsburgerschapswetboek**

(ingediend door de heer Werner Somers c.s.)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

18 novembre 2025

PROPOSITION DE LOI

**instaurant
un Code de la citoyenneté**

(déposée par M. Werner Somers et consorts)

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
PS	: Parti Socialiste
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Les Engagés	: Les Engagés
Vooruit	: Vooruit
cd&v	: Christen-Democratisch en Vlaams
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
ONAFH/INDÉP	: Onafhankelijk-Indépendant

Afkorting bij de nummering van de publicaties:		Abréviations dans la numérotation des publications:	
DOC 56 0000/000	Parlementair document van de 56 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 56 0000/000	Document de la 56 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi
QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	Questions et Réponses écrites
CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral
CRABV	Beknopt Verslag	CRABV	Compte Rendu Analytique
CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen)	CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN	Plenum	PLEN	Séance plénière
COM	Commissievergadering	COM	Réunion de commission
MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

SAMENVATTING

De huidige Belgische nationaliteitswetgeving laat een relatief gemakkelijke verwerving van de nationaliteit toe, met weinig of geen integratievoorwaarden. Sinds de invoering van de snel-Belgwet (2000) kunnen vreemdelingen na een beperkte verblijfsduur en zonder grondige toetsing van de integratie Belg worden. Bovendien wordt het bezit van meerdere nationaliteiten toegestaan.

Volgens de indieners heeft deze soepele wetgeving geleid tot een “uitholling” van de Belgische nationaliteit: vele nieuwkomers zouden niet geïntegreerd zijn, sommigen staan zelfs vijandig tegenover de samenleving, en er zou sprake zijn van fraude, gebrek aan loyaliteit en misbruik van het systeem. Het ontbreken van een integratievereiste en de mogelijkheid tot dubbele nationaliteit worden beschouwd als oorzaken van maatschappelijke problemen en rechtsonzekerheid.

Het wetsvoorstel wil daarom het ius sanguinis (nationaliteit door afstamming) herstellen als hoofdprincipe, de naturalisatie beperken tot uitzonderingen en die tevens afhankelijk maken van strengere voorwaarden zoals het afleggen van een burgerschapsproef die de taal- en integratiekennis toetst. Verder wil het voorstel de meervoudige nationaliteit afschaffen, kandidaten verplichten afstand te doen van hun oorspronkelijke staatsburgerschap, en wie reeds meerdere nationaliteiten heeft, verplichten binnen een termijn te kiezen.

Ten slotte wordt voorgesteld om het begrip “staatsburgerschap” te gebruiken in plaats van “nationaliteit”, om afstand te nemen van het idee van België als natie-staat.

RÉSUMÉ

La législation belge actuelle sur la nationalité, qui ne prévoit pas ou guère de conditions d'intégration, permet aux étrangers d'acquérir assez facilement la nationalité belge. Depuis l'adoption de la loi de naturalisation accélérée (2000), les étrangers peuvent acquérir la nationalité belge après une durée de séjour limitée et sans être soumis à une évaluation approfondie de leur intégration. En outre, la législation belge autorise le cumul de plusieurs nationalités.

Selon les auteurs de cette proposition de loi, cette législation souple a vidé la nationalité belge de sa substance. Selon eux, de nombreux primo-arrivants ne sont pas intégrés, certains adopteraient une position hostile à l'égard de la société, et des cas de fraude, de manque de loyauté et d'utilisation abusive du système auraient été relevés. Les auteurs estiment en outre que l'absence d'exigences en matière d'intégration et la possibilité de cumuler deux nationalités sont les causes de problèmes sociétaux et sont source d'insécurité juridique.

C'est pourquoi cette proposition de loi vise à rétablir le ius sanguinis (nationalité par filiation) à titre de principe fondamental, à limiter la naturalisation à certaines exceptions, et à la soumettre à des conditions plus strictes qui prévoient notamment le passage d'un examen de citoyenneté visant à évaluer les connaissances linguistiques et l'intégration du candidat. Cette proposition vise en outre à abroger le droit de cumuler plusieurs nationalités, à obliger les candidats à renoncer à leur citoyenneté d'origine et à obliger les Belges qui possèdent déjà plusieurs nationalités à choisir l'une d'elles dans un délai déterminé.

Enfin, elle propose de remplacer le concept de “nationalité” par celui de “citoyenneté” en vue de l'abandon de l'idée que la Belgique est un État-nation.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE TOELICHTING

Men verkeert in dit land in de waan dat het toekennen van de nationaliteit zal leiden tot integratie, door nagevoeg geen voorwaarden te stellen aan de verwerving van de Belgische nationaliteit. Er wordt wat dat betreft een omgekeerde logica gevolgd. De toekenning van de nationaliteit kan immers niet voorafgaan aan de integratie, maar zou de bekroning moeten zijn van een geslaagd integratieproces. De verwerving van de nationaliteit mag niet verworden tot een papieren aangelegenheid, tot een reeks administratieve formaliteiten die haast automatisch leiden tot het verlenen van die nationaliteit.

Intussen hebben de terroristische aanslagen, de honderden veroordelingen voor daden van terrorisme die in dit land de jongste jaren werden uitgesproken van onder meer tal van “nieuwe Belgen” met vaak een islamitische achtergrond en het vertrek van honderden “nieuwe Belgen” als jihadist naar conflictgebieden in het Midden-Oosten het waanidee dat de integratie wel vanzelf zal komen indien men maar voldoende met identiteitskaarten gooit, brutaal aan diggelen geslagen en wordt hiermee tevens aangetoond hoe lichtzinnig de Belgische nationaliteit in het verleden werd toegekend. Onze samenleving betaalt daar nu de prijs voor en zit door deze uiterst gulle nationaliteitswetgeving momenteel opgescheept met grote groepen “nieuwe Belgen” die niet alleen niet geïntegreerd zijn in onze samenleving en waar het politieke bedrijf geen blijf mee weet, maar waarvan ook een niet onaanzienlijk deel onze samenleving zo snel mogelijk naar de ondergang wil leiden. Vandaar dat het dringend noodzakelijk is om de verwerving van de Belgische nationaliteit aan veel strengere regels te onderwerpen dan nu nog altijd het geval is.

Artikel 8 van de Grondwet regelt de rechten van Belgen en niet-Belgen in dit land, zoals het stemrecht, en heeft het daarbij over de “nationaliteit”. In dit wetsvoorstel wordt dan ook de term “nationaliteit” overgenomen, alhoewel wij beklemtonen dat er eigenlijk niet zoiets bestaat als een Belgische nationaliteit, hoogstens een Belgisch staatsburgerschap, aangezien de Belgische natie voor ons een artificieel gegeven is, en ver af staat van wat een natiestaat zou moeten zijn. Daarom wordt in de toelichting bij dit voorstel het begrip “staatsburgerschap” gehanteerd, waar het in het eigenlijke voorstel om juridische redenen gaat over “nationaliteit”.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

GÉNÉRALITÉS

Dans notre pays, d'aucuns s'imaginent que l'attribution de la nationalité conduira à l'intégration en se contentant de l'assortir de conditions minimales. Or, ce raisonnement est contraire à la logique. En effet, l'attribution de la nationalité ne peut précéder l'intégration, mais elle devrait être le couronnement d'un processus d'intégration réussi. L'acquisition de la nationalité ne peut se réduire à un simple document papier ou à une série de formalités administratives qui débouchent presque automatiquement sur l'attribution de ladite nationalité.

Dans l'intervalle, les attentats terroristes, les centaines de condamnations pour actes de terrorisme prononcées ces dernières années dans notre pays à l'encontre, notamment, d'un grand nombre de “nouveaux Belges” issus d'un milieu islamique et le départ de centaines de “nouveaux Belges”, en tant que jihadistes, pour les zones de conflit au Moyen-Orient, ont fait voler en éclats l'illusion que l'intégration s'opérerait d'elle-même si l'on distribuait des cartes d'identité à tous vents, et ont montré à quel point la nationalité belge était accordée à la légère dans le passé. Notre société en paie aujourd'hui le prix et, en raison de cette législation extrêmement généreuse en matière de nationalité, elle se retrouve avec des groupes importants de “nouveaux Belges” qui, non seulement, ne sont pas intégrés dans notre société et dont le monde politique ne sait que faire, mais dont, qui plus est, une part non négligeable souhaite mener notre société à sa perte le plus rapidement possible. C'est pourquoi il est nécessaire de soumettre, de toute urgence, l'acquisition de la nationalité belge à des règles beaucoup plus sévères qu'elles ne le sont toujours actuellement.

L'article 8 de la Constitution règle les droits des Belges et des non-Belges dans notre pays, notamment le droit de vote, et renvoie à cet égard à la notion de “nationalité”. Cette notion est donc reprise dans la présente proposition de loi, même si nous soulignons qu'il n'existe pas de nationalité belge à proprement parler, mais tout au plus une citoyenneté belge, dès lors que la nation belge est, selon nous, une construction artificielle, très éloignée de ce que devrait être un État-nation. C'est pourquoi la notion de “citoyenneté” est utilisée dans les développements, alors que la notion de “nationalité” est employée dans le dispositif pour des raisons d'ordre juridique.

Historiek

De wetgeving op het Belgische staatsburgerschap trof men achtereenvolgens aan in artikel 10 van het Napoleontisch Wetboek (*ius sanguinis*), de Fundamentele wet van 24 augustus 1815 (*ius soli*), decreten van het voorlopig bewind (*ius sanguinis*), de wet van 15 augustus 1881 (*ius sanguinis*), de wet van 8 juni 1909 (*ius soli*), en de wet van 15 mei 1922 (uitsluitend *ius sanguinis*). Er kwam een coördinatie bij koninklijk besluit van 14 december 1932 (B. NASCIMBENE (ed.), *Nationality Laws in the European Union*, Butterworths – Giuffrè, 1998, 97-99). De aandachtige lezer valt onmiddellijk een slingerbeweging op.

In 1984 werd een nieuw Wetboek van de Belgische nationaliteit geschreven. Dit wetboek voorzag onder meer in de gelijkheid van mannen en vrouwen inzake de toekenning van de nationaliteit op grond van afstamming. Vóór 1984 was het immers zo dat er een onderscheid werd gemaakt tussen de afstamming van een Belgische vader en de afstamming van een Belgische moeder in die zin dat enkel de afstamming van de vader aanleiding gaf tot het verlenen van de nationaliteit aan het wettige kind. In het licht van de gelijkberechtiging van mannen en vrouwen was deze gewijzigde interpretatie van het *ius sanguinis* niet meer dan logisch.

Het Wetboek van de Belgische nationaliteit bevatte evenwel ook meerdere bepalingen die het begin waren van een negatieve ontwikkeling van het Belgische nationaliteitsrecht. Zo konden de ouders van de kinderen van de derde generatie (in België geboren uit ouders die op hun beurt in België zijn geboren), voordat hun kind de leeftijd van 12 jaar had bereikt, een verklaring afleggen waarin zij om de toekenning van de Belgische nationaliteit aan hun kind verzochten. Het was de eerste maal dat de geboorte in België op zichzelf – zonder dat er sprake was van uitzonderingstoestanden zoals staatloosheid of afstamming van wettig onbekende ouders – als een voldoende grond werd beschouwd voor de toekenning van de nationaliteit. Het *ius soli* deed als een paard van Troje zijn intrede in het Belgische nationaliteitsrecht.

Dat men in België is geboren, biedt vandaag wegens het leven van de vreemdelingen in geïsoleerde culturele enclaves immers minder dan ooit een garantie op integratie. Dienaangaande zij opgemerkt dat er zeer veel problemen zijn met de allochtone jongeren van uitgerekend de derde generatie. Of zij al dan niet het Belgische staatsburgerschap bezitten, blijkt in zoverre volstrekt irrelevant te zijn. Dat toont aan dat het lichtzinnige verlenen van de nationaliteit de integratie geenszins bevordert. Op 25 mei 1999, kort voordat hij minister van Justitie werd, verklaarde de heer Marc Verwilghen in *De Morgen* in verband met de hoge criminaliteit bij

Historique

La citoyenneté belge a été régie successivement par l'article 10 du Code Napoléon (*ius sanguinis*), la loi fondamentale du 24 août 1815 (*ius soli*), des décrets du gouvernement provisoire (*ius sanguinis*), la loi du 15 août 1881 (*ius sanguinis*), la loi du 8 juin 1909 (*ius soli*) et la loi du 15 mai 1922 (exclusivement *ius sanguinis*). La législation a été coordonnée par l'arrêté royal du 14 décembre 1932 (B. NASCIMBENE (ed.), *Nationality Laws in the European Union*, Butterworths – Giuffrè, 1998, 97-99). Le lecteur attentif aura immédiatement été frappé par le mouvement de balancier de la législation.

Un nouveau Code de la nationalité belge a été élaboré en 1984. Ce code a instauré l'égalité entre les hommes et les femmes en ce qui concerne l'attribution de la nationalité fondée sur la filiation. Avant 1984, une distinction était en effet établie entre la descendance d'un père belge et la descendance d'une mère belge, puisque seule la filiation paternelle permettait d'attribuer la nationalité belge à l'enfant légitime. À partir du moment où les mêmes droits étaient reconnus à l'homme et à la femme, cette nouvelle interprétation du principe *ius sanguinis* n'était que logique.

Cependant, le Code de la nationalité belge contenait également plusieurs dispositions qui ont été l'amorce d'une évolution négative de la législation relative à la nationalité belge. C'est ainsi que les parents d'enfants de la troisième génération (nés en Belgique de parents nés eux-mêmes en Belgique) pouvaient faire, avant que leur enfant ait atteint l'âge de 12 ans, une déclaration réclamant pour lui l'attribution de la nationalité belge. C'était la première fois qu'en dehors de situations exceptionnelles telles que l'apatridie ou une filiation inconnue, la naissance en Belgique était considérée, en soi, comme une condition suffisante à l'attribution de la nationalité. Le droit du sol, tel un cheval de Troie, faisait ainsi son entrée dans la législation belge relative à la nationalité.

Étant donné que les étrangers vivent aujourd'hui dans de véritables enclaves culturelles, la naissance en Belgique est en effet, moins que jamais, garante d'intégration. On observera à cet égard qu'une foule de problèmes se posent en ce qui concerne les jeunes allochtones faisant précisément partie de la troisième génération. Le fait que ces jeunes possèdent ou non la citoyenneté belge est sans incidence à cet égard. Cela montre que l'attribution inconsidérée de la nationalité ne favorise nullement l'intégration. Le 25 mai 1999, peu de temps avant de devenir ministre de la Justice, M. Marc Verwilghen a déclaré au journal *De Morgen* à propos de

jonge genaturaliseerde vreemdelingen: “Waarom zou je die nationaliteit niet opnieuw afnemen? De wetgever kan alles, als hij er de moed voor heeft. Als je ziet hoe er de voorbije jaren met de Belgische nationaliteit gesmeten is, stel ik mij daar vragen bij.”

Nefast was ook dat de invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit ervoor zorgde dat er massaal “bipatridie” werd gecreëerd. Waar de gecoördineerde wetten van 14 december 1932 op de verwerving, het verlies en de herkrijging van de nationaliteit zowel inzake het verlenen van de naturalisatie als inzake de nationaliteitskeuze bepalingen bevatte die neerkwamen op een consequent vasthouden aan de eenheid van nationaliteit en op de volstrekte afwijzing van het fenomeen van het meervoudige staatsburgerschap, is de mogelijkheid voor vreemdelingen – in tegenstelling tot de Belgische staatsburgers die vrijwillig een nieuwe nationaliteit verkrijgen – om de nationaliteit van verschillende staten te cumuleren, sinds 1984, niet langer aan enige beperking onderhevig.

De wetswijzigingen na 1984 zorgden voor een verdere ontwaarding van de nationaliteit. De wet van 13 juni 1991 voorzag in de automatische toekenning van de nationaliteit aan de kinderen van de zogenoemde derde generatie, zonder dat hun ouders daartoe nog langer een verklaring moesten afleggen. Op die manier werden, als bij toverslag, tienduizenden “nieuwe Belgen” gecreëerd. Met terugwerkende kracht werd immers ook aan de minderjarige personen van de derde generatie die vóór de inwerkingtreding van deze wet waren geboren, de nationaliteit verleend. De kinderen van de tweede generatie kunnen dankzij de wet van 1991 op dezelfde manier de nationaliteit verwerven als voorheen de kinderen van de derde generatie. Nieuw sinds 1991 is voorts dat voor de vreemdelingen van de tweede generatie de mogelijkheid bestaat om de nationaliteit te verwerven door tussen hun 18 en hun 30 jaar een verklaring af te leggen voor de ambtenaar van de burgerlijke stand.

In 1993 werden de naturalisatievoorwaarden nogmaals versoepeld. Het onderscheid tussen de gewone en de grote naturalisatie werd afgeschaft. Voorheen verleende enkel de laatste alle politieke rechten. Daarom golden voor de grote naturalisatie vrij strenge voorwaarden inzake verblijfsduur en werd zij slechts toegestaan aan vreemdelingen met bijzondere verdiensten of talenten. De wet van 6 augustus 1993 zorgde voor een eenvormige naturalisatieprocedure, waarbij het vervullen van de voorwaarden voor de gewone naturalisatie recht geeft op de uitoefening van alle politieke rechten.

In 1995 werd de rol van de parketten in de naturalisatieprocedure beknót ten gunste van de Kamer van volksvertegenwoordigers, die op onbezonnen wijze

la criminalité élevée chez les jeunes étrangers naturalisés: “Pourquoi ne pas retirer la nationalité? Le législateur peut tout faire s’il en a le courage. Quand on voit comment on a naturalisé à tour de bras ces dernières années, je me pose des questions.” (traduction)

L’introduction du Code de la nationalité belge a eu pour autre conséquence funeste de faire surgir une foule de bipatrides. Alors que les lois coordonnées du 14 décembre 1932 sur l’acquisition, la perte et le recouvrement de la nationalité contenaient, tant en ce qui concerne l’octroi de la naturalisation qu’en ce qui concerne l’option de nationalité, des dispositions qui avaient en fait pour effet de toujours faire prévaloir le principe de l’unicité de la nationalité et de refuser absolument la pluralité de citoyennetés, depuis 1984, la possibilité qu’ont les étrangers – à l’inverse des citoyens belges qui acquièrent volontairement une autre nationalité – de cumuler la nationalité de plusieurs États n’est plus soumise à aucune restriction.

Les modifications qui ont été apportées à la législation après 1984 ont continué à dévaloriser la nationalité. La loi du 13 juin 1991 prévoyait l’attribution automatique de la nationalité belge aux enfants de la troisième génération, sans que leurs parents doivent encore faire de déclaration à cet effet. Cette procédure a produit, comme par magie, des dizaines de milliers de “nouveaux Belges”. La nationalité a en effet aussi été attribuée, avec effet rétroactif, aux personnes mineures de la troisième génération nées avant l’entrée en vigueur de cette loi. Grâce à la loi de 1991, les enfants de la deuxième génération peuvent acquérir la nationalité de la même manière que l’acquéraient précédemment les enfants de la troisième génération. Ce qui est nouveau depuis 1991, c’est que les étrangers de la deuxième génération ont la possibilité d’acquérir la nationalité belge en faisant, entre leurs 18 et leurs 30 ans, une déclaration devant l’officier de l’état civil.

En 1993, les conditions de naturalisation ont encore été assouplies. La distinction entre naturalisation ordinaire et grande naturalisation a été supprimée. Précédemment, seule la grande naturalisation conférait tous les droits politiques. C’est la raison pour laquelle elle était assortie de conditions assez strictes en ce qui concerne la durée du séjour et n’était attribuée qu’à des étrangers ayant des mérites ou talents particuliers. La loi du 6 août 1993 a uniformisé la procédure de naturalisation, le fait de remplir les conditions pour la naturalisation ordinaire donnant désormais le droit d’exercer tous les droits politiques.

En 1995, le rôle des parquets dans le cadre de la procédure de naturalisation a été réduit au profit de la Chambre des représentants, qui naturalise à présent

massaal vreemdelingen naturaliseerde. Terwijl in 40 % van de gevallen de parketten zich tegen de verlening van de naturalisatie uitspraken, schommelde het aantal door de Kamer verworpen aanvragen slechts rond de vijf procent. Terwijl het aantal naturalisaties per jaar van eind de jaren 1960 tot 1993 vrij constant was, bedroeg het daarna een veelvoud daarvan.

Eind 1998 verkreeg de PRL/FDF-fractie in “ruil” voor de steun aan een tweederdemeerderheid die noodzakelijk was om, voorafgaand aan de toekenning van het gemeentelijke stemrecht aan Europese vreemdelingen, de Grondwet te wijzigen, dat de procedures tot het verkrijgen van de Belgische nationaliteit nogmaals werden versoepeld. De rol van de rechtbank en het parket werd nog verder ingeperkt en we kregen een sterke vereenvoudiging van de vragenlijst waarmee de integratiewil werd getoetst. Zo was het voortaan reeds voldoende dat men regelmatig naar een “Belgische” radiozender luisterde om als geïntegreerd te worden beschouwd. De procedures van nationaliteitsverklaring en nationaliteitskeuze werden op elkaar afgestemd. Indien er binnen de wettelijke termijn over een nationaliteitsverklaring of een verklaring van nationaliteitskeuze door het parket geen negatief advies werd uitgebracht, werd de verklaring door de ambtenaar van de burgerlijke stand ambtshalve ingeschreven in het nationaliteitsregister en was de aanvrager Belg.

De snel-Belgwet

Hoewel de wetswijziging van 1998 pas op 1 september 1999 van kracht werd, vond de regering-Verhofstadt I het nodig om nog maar eens het Wetboek van de Belgische nationaliteit te herzien, wat resulteerde in de zogenaamde snel-Belgwet van 1 maart 2000, die van kracht werd op 1 mei 2000. De verwerving van het Belgische staatsburgerschap werd voortaan ook gratis in de letterlijke zin van het woord. Wie drie jaar in dit land verbleef, kwam reeds voor naturalisatie in aanmerking.

De snel-Belgwet wijzigde eveneens de voorwaarden voor de nationaliteitsverklaring. Wie zeven jaar in dit land had verbleven, had voortaan een afdwingbaar recht op de Belgische nationaliteit. Enkel op het tijdstip waarop de vreemdeling de verklaring aflegde, moest hij beschikken over een permanente verblijfsvergunning. Het was dus niet uitgesloten dat een illegaal verblijf in aanmerking werd genomen voor de berekening van de vereiste verblijfsduur. Terwijl de nationaliteitsverklaring vóór de inwerkingtreding van de snel-Belgwet moest worden afgelegd tussen de leeftijd van 18 en 30 jaar, stond de procedure voortaan open voor alle meerderjarige vreemdelingen die aan de grondvoorwaarden voldeden.

inconsidérément des étrangers à tour de bras. Alors que les parquets se prononcent contre l'octroi de la naturalisation dans 40 % des cas, le nombre de demandes rejetées par la Chambre ne représente que 5 % environ. Alors qu'il était resté relativement constant de la fin des années 1960 à 1993, le nombre de naturalisations par an a considérablement augmenté ensuite.

Fin 1998, le groupe PRL/FDF a obtenu, en “échange” de son soutien à une majorité des deux tiers indispensable pour modifier la Constitution préalablement à l'octroi du droit de vote pour les élections communales aux ressortissants européens, un nouvel assouplissement des procédures d'acquisition de la nationalité belge. Le rôle du tribunal et du parquet a de nouveau été réduit et le questionnaire destiné à évaluer la volonté d'intégration du candidat a été fortement simplifié. C'est ainsi qu'il suffit d'écouter régulièrement une radio belge pour être considéré comme étant intégré. Les procédures de déclaration de nationalité et d'option de nationalité ont été harmonisées. Si aucun avis négatif sur une déclaration de nationalité ou une déclaration d'option de nationalité n'était émis par le parquet dans le délai légal, la déclaration était inscrite d'office dans le registre par l'officier de l'état civil et le demandeur était Belge.

La loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation

Bien que la modification législative de 1998 ne soit entrée en vigueur que le 1er septembre 1999, le gouvernement Verhofstadt Ier a jugé utile de réviser une nouvelle fois le Code de la nationalité belge, ce qui a débouché sur la loi du 1er mars 2000 instaurant une procédure accélérée de naturalisation, laquelle est entrée en vigueur le 1er mai 2000. L'acquisition de la citoyenneté belge est désormais également gratuite au sens littéral du mot. Toute personne qui séjourne depuis trois ans dans notre pays peut déjà demander sa naturalisation.

La loi de naturalisation accélérée a également modifié les conditions de la déclaration de nationalité. Toute personne ayant séjourné sept ans dans notre pays jouit désormais d'un droit contraignant à la citoyenneté belge. Ce n'est qu'au moment où il fait la déclaration que l'étranger doit être en possession d'un permis de séjour permanent. Le risque n'est donc pas exclu qu'un séjour illégal soit pris en considération pour le calcul de la durée de séjour requise. Alors que la déclaration de nationalité devait, avant l'entrée en vigueur de la loi de naturalisation accélérée, être faite entre l'âge de 18 ans et celui de 30 ans, la procédure est désormais ouverte à tous les étrangers majeurs qui remplissent

Een nieuwe categorie vreemdelingen die voor de procedure in aanmerking kwam, waren de vreemdelingen die in het buitenland geboren zijn uit een ouder die op het ogenblik van de verklaring de Belgische nationaliteit bezit. Telkens wanneer een vreemdeling in België de nationaliteit verwierf, kregen ook zijn meerderjarige kinderen in het buitenland een afdwingbaar recht op het Belgische staatsburgerschap, zelfs al hadden zij nooit in dit land verbleven! Op die manier ontstond er een cascade-effect.

Het aantal aanvragen voor gezinshereniging is in de periode van de snel-Belgwet drastisch toegenomen. Het aantal toegekende machtigingen tot voorlopig verblijf in het kader van gezinshereniging bedroeg in 1999 nog slechts 3977 personen, maar in 2002 was dat al gestegen tot 7466 personen. Dat was echter nog maar het begin van een ware toevloed aan buitenlanders via het kanaal van de gezinshereniging, dat in 2010 een absolute piek bereikte van 41.336 personen die in dat jaar via de gezinshereniging in dit land werden toegelaten.

Het meest onverantwoorde aspect van de wet van 1 maart 2000 was de volledige afschaffing van de integratievereiste. De integratiebereidheid werd verondersteld aanwezig te zijn, louter op grond van het feit dat de vreemdeling een nationaliteitsaanvraag indiende! Terwijl de nationaliteitsverwerving de bekroning van een geslaagd integratieproces zou moeten zijn, werd deze logica in België op zijn kop gezet. Het parket kon enkel nog een negatief advies uitbrengen wegens “gewichtige feiten eigen aan de persoon” en bijvoorbeeld niet langer omdat de aanvrager geen enkele van de drie landstalen beheerste. Uit een rechtsvergelijkende studie (“Het integratiecriterium: Hoe is de toets van de integratie geregeld in de wetgeving van de Europese lidstaten?”), uitgevoerd door Sarah D’Hondt, wetenschappelijk medewerker verbonden aan de faculteit Rechtsgeleerdheid van de KU Leuven, waarvan de resultaten werden gepresenteerd op een studiedag op 6 juni 2001 georganiseerd door de KU Leuven, bleek dat België en Italië de enige Europese staten waren die de expliciete integratietoets hadden opgeheven. In het tolerante Nederland bijvoorbeeld moest de kandidaat-Nederlander beschikken over een kennis van de Nederlandse taal en van de Nederlandse staatsinrichting en aantonen dat hij zich in de Nederlandse samenleving “heeft doen opnemen”.

Sarah D’Hondt kwam in haar studie tot de slotsom dat de Belgische nationaliteitswetgeving de soepelste was van de hele Europese Unie. Zij wees erop dat alle lidstaten van de Europese Unie indirect bij de lakse Belgische wetgeving waren betrokken, omdat de verwerving van de nationaliteit van een van de lidstaten van de Europese Unie meteen ook de verwerving van het burgerschap van de Europese Unie impliceert met de daaraan verbonden

les conditions de base. Les étrangers nés à l'étranger d'un parent qui possède la nationalité belge au moment de la déclaration constituent une nouvelle catégorie d'étrangers susceptibles de bénéficier de la procédure. Chaque fois qu'un étranger acquiert la nationalité en Belgique, ses enfants majeurs à l'étranger obtiennent également un droit contraignant à la citoyenneté belge, même s'ils n'ont jamais séjourné dans notre pays! Cela a créé un effet en cascade.

Le nombre de demandes de regroupement familial a fortement augmenté depuis l'entrée en vigueur de la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation. Si le nombre d'autorisations de séjour provisoire octroyées dans le cadre du regroupement familial ne s'élevait encore qu'à 3977 en 1999, il atteignait déjà le chiffre de 7466 en 2002. Ce n'était cependant encore que le début d'un véritable afflux d'étrangers admis dans notre pays par le biais du regroupement familial, qui a atteint, en 2010, un pic absolu de 41.336 personnes.

L'aspect le plus injustifiable de la loi du 1er mars 2000 est la suppression complète de la condition d'intégration. La volonté d'intégration est supposée être présente uniquement parce que l'étranger introduit une demande de nationalité! Alors que l'acquisition de la nationalité devrait être le couronnement d'un processus d'intégration réussi, cette logique est inversée en Belgique. Le parquet ne peut désormais plus émettre d'avis négatif que pour des “faits personnels graves” et non plus, par exemple, parce que le demandeur ne maîtrise aucune des trois langues nationales. Il ressort d'une étude de droit comparé sur la manière dont le contrôle du critère d'intégration est réglé dans la législation des États membres (“Het integratiecriterium: Hoe is de toets van de integratie geregeld in de wetgeving van de Europese lidstaten?”), réalisée par Sarah D’Hondt, collaboratrice scientifique à la faculté de droit de la KU Leuven, dont les résultats ont été présentés lors d'une journée d'étude organisée par la KU Leuven le 6 juin 2001, que la Belgique et l'Italie sont les seuls États européens à avoir supprimé le contrôle explicite de l'intégration. Dans un pays aussi tolérant que les Pays-Bas par exemple, le candidat à la nationalité néerlandaise doit connaître le néerlandais et l'organisation politique des Pays-Bas et démontrer qu'il s'est intégré dans la société néerlandaise.

Dans son étude, Sarah D’Hondt arrive à la conclusion que la législation belge en matière de nationalité est la plus souple de l'Union européenne. Elle souligne que tous les États membres de l'Union européenne sont indirectement concernés par le laxisme de la législation belge, étant donné que l'obtention de la nationalité de l'un des États membres de l'Union européenne implique automatiquement celle de la citoyenneté européenne

rechten zoals het vrije verkeer van personen in de hele Unie en het gemeentelijke stemrecht.

Zij stelde aldus: “Een soepel nationaliteitsrecht heeft onvermijdelijk een aanzuigeffect. Tenzij er een algemene tendens is van versoepeling in de materie, zullen eigengereide beslissingen die de verwachtingen van de andere lidstaten te buiten gaan, ongetwijfeld de discussie over de koppeling van nationaliteit en burgerschap aanzwengelen.”

Ook Marie-Claire Foblets wees op het bestaan van een aanzuigeffect en op de gevolgen voor de hele Europese Unie: “Soepele regelgeving heeft onvermijdelijk een aanzuigeffect. Dat is des te meer zo wanneer aan de nationaliteitsverwerving ook het Europese burgerschap is verbonden. Via een soepele nationaliteitswet geeft België het Europese burgerschap aan vreemdelingen die in geen van onze buurlanden daarvoor in aanmerking zouden komen.”

Door de afschaffing van het integratievereiste konden de parketten, zoals reeds opgemerkt, enkel nog een negatief advies uitbrengen wegens “gewichtige feiten eigen aan de persoon”. De termijn waarbinnen het advies moest worden uitgebracht, werd door de snel-Belgwet voor alle procedures tot verwerving van de Belgische nationaliteit tot één maand herleid. Aangezien de parketten er zeer dikwijls niet in slaagden om binnen deze extreem korte tijdsspanne een grondig onderzoek te voeren, en aangezien de afwezigheid van een advies gelijkstond aan een gunstig advies, verwondert het niet dat criminelen op grote schaal door de mazen van het net glipten. Vaak moesten de parketten een advies opstellen zonder over het advies van de Dienst Vreemdelingenzaken en/of van de Veiligheid van de Staat te beschikken. Bovendien waren de computers van de verschillende parketten niet met elkaar verbonden. Wanneer iemand tegen wie een zwaar gerechtelijk onderzoek liep, verhuisde van het ene arrondissement naar het andere en in een gemeente van dat laatste arrondissement een nationaliteitsverklaring aflegde, kon er niet tijdig een advies worden uitgebracht. Een advocaat-generaal verklaarde op de studiedag aan de KU Leuven op 6 juni 2001 dat hij de indruk had “dat men de termijnen zo kort heeft gesteld om te voorkomen dat het parket een hinderpaal zou zijn op de weg naar het verwerven van de nationaliteit”.

De verregaande inkorting van de adviesterminen voor het parket, de Veiligheid van de Staat en de Dienst Vreemdelingenzaken kwam de facto neer op de afschaffing van het advies. Dit had ernstige gevolgen omdat het uitblijven van een advies werd gelijkgesteld aan een gunstig advies, temeer omdat de wet niet de

et des droits y afférents, comme la libre circulation des personnes dans l'ensemble de l'Union et le droit de vote aux élections communales.

Elle fait observer qu'un droit souple en matière de nationalité crée inévitablement un appel d'air. À moins qu'il y ait une tendance générale à l'assouplissement de la législation en la matière, les décisions d'un pays isolé qui dépassent les intentions des autres États membres alimenteront à coup sûr, selon elle, le débat sur la liaison de la nationalité à la citoyenneté.

Marie-Claire Foblets attire, elle aussi, l'attention sur l'existence d'un appel d'air et sur les conséquences pour l'ensemble de l'Union européenne: “Une réglementation souple crée inévitablement un appel d'air qui est d'autant plus important que l'obtention de la citoyenneté européenne découle de l'obtention de la nationalité. En adoptant une législation souple en matière de nationalité, la Belgique accorde en fait la citoyenneté européenne à des étrangers qui ne pourraient l'obtenir dans aucun de nos pays voisins.” (traduction)

Comme indiqué précédemment, la suppression de la condition d'intégration ne permet plus aux parquets de formuler un avis négatif que dans le cas de “faits personnels graves”. La loi de naturalisation accélérée a ramené à un mois le délai dans lequel l'avis doit être émis pour toutes les procédures d'acquisition de la nationalité belge. Étant donné que les parquets ne sont bien souvent pas parvenus à effectuer une enquête approfondie dans ce délai extrêmement court et que l'absence d'avis équivaut à un avis favorable, on ne s'étonnera pas que de nombreux criminels soient passés entre les mailles du filet. Les parquets ont régulièrement dû formuler un avis sans disposer de l'avis émanant de l'Office des Étrangers et/ou de la Sûreté de l'État. Les ordinateurs des différents parquets ne sont en outre pas reliés entre eux. Si une personne faisant l'objet d'une instruction pour des faits graves a déménagé d'un arrondissement à un autre et qu'elle a fait, dans une commune de ce dernier arrondissement, une déclaration de nationalité, il était alors impossible de rendre un avis à temps. Lors de la journée d'étude qui s'est tenue à la KU Leuven le 6 juin 2001, un avocat général a déclaré avoir l'impression “que l'on avait fixé des délais si courts pour éviter que le parquet ne constitue un obstacle à l'obtention de la nationalité”. (traduction)

La réduction excessive du délai accordé au parquet, à la Sûreté de l'État et à l'Office des Étrangers pour rendre un avis équivaut, en fait, à la suppression pure et simple de cet avis. Cela pouvait être lourd de conséquences dès lors que l'absence d'avis équivaut à un avis favorable et d'autant plus que la loi ne prévoyait rien pour annuler

mogelijkheid bood om de nationaliteitsverkrijging achteraf ongedaan te maken. Het ontbreken van een procedure die het mogelijk maakt om de nationaliteit in geval van onrechtmatige verkrijging te ontnemen, riep nog meer vragen op, nu de snel-Belgwet aan de kandidaat-Belg de mogelijkheid bood om de geboorteakte te vervangen door een gelijkwaardig document dat wordt afgegeven door de diplomatieke en consulaire overheden van zijn land in België, dan wel door een akte van bekendheid of een beëdigde verklaring, zodat de kansen op fraude gevoelig toenamen.

De soepele nationaliteitswetgeving van de laatste decennia heeft ondanks de voortdurende immigratie, geleid tot een vermindering van het aandeel van de niet-Belgen in de Belgische bevolking en komt dus neer op een grote verdwijntruc. Alleen al in de periode 1991-2000 “verdwenen” er 300.000 vreemdelingen uit de statistieken. Op 1 januari 1995 waren er 922.338 vreemdelingen in België. Op 1 januari 2000 – nog vóór de inwerkingtreding van de snel-Belgwet – was hun aantal geslonken tot 897.110, terwijl iedereen met eigen ogen kon zien hoe onze steden in werkelijkheid almaar meer “verallochtoonden”.

Met de snel-Belgwet was het hek echter helemaal van de dam en kreeg dit land een ware vloedgolf van nieuwe Belgen over zich heen. In 2000 alleen al verkregen 61.980 vreemdelingen het Belgische staatsburgerschap! Dit wil zeggen dat 7 % van de niet-Belgen op 1 januari 2000 “Belg” waren op 31 december 2000. Tijdens de jaren 2001 en 2002 verkregen respectievelijk 62.982 en 46.417 vreemdelingen het Belgische staatsburgerschap. In 2002 en de daaropvolgende jaren daalde het aantal nationaliteitsverkrijgingen weliswaar sterk ten opzichte van de torenhoge pieken van 2000 en 2001, maar de snel-Belgwet heeft wel degelijk geleid tot een structurele toename van het jaarlijkse aantal nationaliteitsverkrijgingen. Tijdens de periode 2000-2012 verkregen niet minder dan 472.904 vreemdelingen de Belgische nationaliteit, dat wil zeggen jaarlijks gemiddeld 36.377 personen.

Door deze snel-Belgpolitiek tracht de Belgische overheid te verdoezelen dat de immigratiestop in België zo lek is als een zeef. Deze politiek verdoezelt eveneens het werkelijke aandeel van vreemdelingen in de criminaliteit. Wanneer we weten dat ongeveer 45 % van de gevangenispopulatie bestaat uit vreemdelingen, dienen we er rekening mee te houden dat onder meer de Marokkanen en Turken met de Belgische nationaliteit daar niet in begrepen zijn.

Ook in het rapport-Van San werd gewezen op de gevolgen van de snel-Belgpolitiek. In dat rapport kwam

l’acquisition de la nationalité. L’absence de procédure permettant de reprendre la nationalité indûment acquise suscitait encore davantage de questions, dès lors que la loi de naturalisation accélérée permet au candidat à la nationalité belge de remplacer l’acte de naissance par un document similaire délivré par les autorités diplomatiques et consulaires de son pays en Belgique, ou par un acte de notoriété ou une déclaration sous serment, ce qui a sensiblement augmenté les risques de fraude.

Malgré l’immigration incessante, la législation souple publiée ces dernières décennies en matière de nationalité a entraîné une diminution de la proportion de non-Belges dans la population belge et n’est donc rien d’autre qu’un grand tour de passe-passe. Rien qu’au cours de la période 1991-2000, 300.000 étrangers ont “disparu” des statistiques. Au 1er janvier 1995, il y avait 922.338 étrangers en Belgique. Au 1er janvier 2000 – avant même l’entrée en vigueur de la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation –, leur nombre s’était réduit à 897.110, alors que tout le monde peut constater de visu que le nombre d’allochtones dans nos villes ne cesse en réalité d’augmenter.

La loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation a cependant ouvert la brèche et notre pays s’est retrouvé submergé par un véritable raz-de-marée de nouveaux Belges. Rien qu’en 2000, 61.980 étrangers ont obtenu la citoyenneté belge! Cela signifie que 7 % des personnes qui n’étaient pas Belges au 1er janvier 2000 étaient devenues “Belges” au 31 décembre 2000. Au cours des années 2001 et 2002, 62.982 et 46.417 étrangers ont respectivement obtenu la citoyenneté belge. En 2002 et au cours des années suivantes, le nombre d’acquisitions de la nationalité belge a certes fortement diminué par rapport aux sommets vertigineux atteints en 2000 et 2001, mais la loi précitée a bel et bien entraîné un accroissement structurel du nombre annuel d’acquisitions de la nationalité belge. Entre 2000 et 2012, pas moins de 472.904 étrangers ont obtenu la nationalité belge, soit 36.377 personnes en moyenne par an.

En menant cette politique de naturalisation accélérée, les autorités belges tentent de dissimuler que l’arrêt de l’immigration en Belgique n’est qu’une illusion. Cette politique dissimule aussi la part véritable que prennent les étrangers dans la criminalité. Si environ 45 % de la population carcérale est constituée d’étrangers, il faut cependant tenir compte du fait que les Marocains et les Turcs ayant la nationalité belge ne sont notamment pas compris dans ce pourcentage.

Le rapport Van San attire également l’attention sur les conséquences de la politique de naturalisation accélérée.

het onderzoeksteam bijvoorbeeld tot de vaststelling dat de Marokkaanse jongeren meer dan drie keer zo vaak delicten pleegden dan de “Belgische” jongeren en dat Oost-Europese jongeren zelfs bijna 13 keer zoveel delicten pleegden als hun “Belgische” leeftijdsgenoten. Het rapport wees er echter op dat op basis van het onderzoek niet met zekerheid kon worden gezegd wat het werkelijke aandeel van autochtone en allochtone jongeren in de geregistreerde criminaliteit was, omdat het statistische materiaal gebaseerd was op het strikt juridische criterium van de nationaliteit. Indien we een ruimere definitie van het begrip “allochtoon” en een striktere definitie van het begrip “autochtoon” wenselijk zouden achten, aldus het rapport, “dan geven de gepresenteerde cijfers een overschatting van het absolute criminaliteitsaandeel van autochtone jongeren en een onderschatting van het absolute criminaliteitsaandeel van allochtone jongeren.” (*Criminaliteit en criminalisering. Allochtone jongeren in België*, Leerkes, A. & Van San, M., MRPJRS (2001), *Amsterdam University Press*, 14).

De goedkeuring van de snel-Belgwet kon voor sommigen binnen de regering-Verhofstadt I overigens niet snel genoeg gaan. De Franstaligen en de groenen verkregen dat de minister van Justitie de spoedbehandeling van de wetsontwerpen met betrekking tot de wijziging van de nationaliteitswetgeving vroeg. Hun haast was ingegeven door de nabijheid van de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2000. De Franstaligen zagen in de snel-Belgwet een instrument om de Vlamingen in Brussel verder te minoriseren en Vlaams-Brabant verder te verfransen. Claude Eerdekens (PS), destijds voorzitter van de Commissie voor de Naturalisaties, verklaarde openhartig dat deze commissie “meer doet voor de verfransing van Brussel dan alle Vlaamse overheden ooit zullen kunnen doen om zich er tegen te verzetten”. De linkse partijen zagen in de “nieuwe Belgen” een electorale reserve om een tegengewicht te bieden voor de opmars van het toenmalige Vlaams Blok. Het was de bedoeling dat zoveel mogelijk vreemdelingen nog vóór de afsluiting van de kiezerslijsten de Belgische nationaliteit zouden verwerven. Agalev riep de vreemdelingen in Antwerpen, nog vóór de goedkeuring van de snel-Belgwet, bijvoorbeeld op om massaal en snel de Belgische nationaliteit aan te vragen en reeds de nodige voorbereidingen te treffen om op basis van de nieuwe wet een aanvraag in te dienen.

Ook Johan Leman, voormalig directeur van het voormalige Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, was in zijn nopjes met de nieuwe wet: “Het Vlaams Blok moet dringend nieuwe leuzen bedenken, want de demografische evolutie haalt hen in. Wat betekent “eigen volk” over vijftien jaar nog? Met de versoepelde naturalisatiewet krijgen we zoveel nieuwe

Dans ce rapport, l'équipe ayant réalisé l'étude constate, par exemple, que les jeunes Marocains sont responsables de plus de trois fois plus de délits que les jeunes “Belges” et que les jeunes provenant d'Europe de l'Est commettent même près de 13 fois plus de délits que les “Belges” du même âge. Ce rapport fait toutefois observer qu'il est impossible, sur la base de cette étude, de déterminer avec certitude quelle est la part véritable que prennent les jeunes autochtones et allochtones dans la criminalité recensée, étant donné que les statistiques sont basées sur le critère strictement juridique de la nationalité. Ce rapport souligne que si l'on jugeait souhaitable de donner une définition plus large de la notion d'“allochtone” et une définition plus stricte de celle d'“autochtone”, les chiffres présentés surestimeraient la part absolue que prennent les jeunes autochtones dans la criminalité et sous-estimeraient la part absolue que prennent les jeunes allochtones dans la criminalité. (*Criminaliteit en criminalisering. Allochtone jongeren in België*, Leerkes, A. & Van San, M., MRPJRS (2001), *Amsterdam University Press*, p. 14).

L'adoption de la loi de naturalisation accélérée ne pouvait d'ailleurs aller assez vite pour certains au sein du gouvernement Verhofstadt Ier. Les francophones et les Verts ont obtenu que le ministre de la Justice demande l'urgence pour les projets de loi relatifs à la modification de la législation sur la nationalité. Leur empressement s'expliquait par la proximité des élections communales du 8 octobre 2000. Les francophones voyaient dans la loi de naturalisation accélérée un instrument permettant de minoriser un peu plus les Flamands de Bruxelles et de poursuivre la francisation du Brabant flamand. Claude Eerdekens (PS), à l'époque président de la commission des Naturalisations, a déclaré ouvertement que cette commission “fait davantage pour la francisation de Bruxelles que toutes les autorités flamandes ne pourront jamais faire pour s'y opposer”. Les partis de gauche ont vu dans ces “nouveaux Belges” une réserve électorale destinée à l'époque à faire contrepoids à la poussée du Vlaams Blok. Leur objectif était de permettre au plus grand nombre possible d'étrangers d'acquérir la nationalité belge avant la clôture des listes d'électeurs. Ainsi Agalev a-t-il appelé les étrangers d'Anvers, avant même l'adoption de la loi de naturalisation accélérée, à demander massivement et rapidement la nationalité belge et à déjà faire les démarches nécessaires pour introduire une demande sur la base de la nouvelle loi.

Johan Leman, ancien directeur de l'ancien Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme, était, lui aussi, enchanté par la nouvelle loi. “Le Vlaams Blok doit chercher d'urgence de nouveaux slogans, car l'évolution démographique le rattrape. Que signifiera encore la notion “eigen volk” d'ici quinze ans? Avec l'assouplissement de la loi sur la nationalité, nous aurons

Belgen dat die slogan niets meer voorstelt. Ik denk dat het Blok zijn beste tijd heeft gehad.” Leman nam zijn dromen misschien net iets te veel voor werkelijkheid, maar hij had wel gelijk wanneer hij zei dat het electorale effect van de snel-Belgwet niet te onderschatten was. De gevolgen ervan waren immers nog ingrijpender dan de toekenning van het gemeentelijke stemrecht aan vreemdelingen, aangezien het verkrijgen van het Belgische staatsburgerschap leidt tot stemrecht op alle niveaus en niet enkel op gemeentelijk vlak.

Het is goed eraan te herinneren dat de drastische versoepeling van de Belgische nationaliteitswetgeving er niet is gekomen omdat vreemdelingen grote moeilijkheden zouden ondervinden om het lidmaatschap van de Belgische “natie” te verkrijgen – volgens Verwilghen werd er ook vóór de snel-Belgwet reeds met de nationaliteit “gesmeten” – maar wel om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk vreemdelingen zouden kunnen stemmen, zonder dat men dit met zoveel woorden “vreemdelingenstemrecht” hoefde te noemen. Het was dan ook ronduit ironisch dat we opgezadeld zaten met de snel-Belgwet én het vreemdelingenstemrecht er nog bovenop kregen.

Enkele uitwassen gemilderd

De wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen bevatte een aantal wijzigingen van het Wetboek van de Belgische nationaliteit. Deze herziening van het Wetboek van de Belgische nationaliteit kwam echter rijkelijk te laat. De pijnpunten met betrekking tot de snel-Belgwet waren immers reeds lang bekend. Het is een toonbeeld van Belgisch immobilisme dat het meer dan zes jaar en ongeveer 300.000 “nieuwe Belgen” duurde voordat een aantal aperte ongerijmdheden uit de snel-Belgwet werd verwijderd. De verbeteringen die de nieuwe wet bevatte, lagen zodanig voor de hand dat er daarover nooit discussie had mogen bestaan.

Zo werd bijvoorbeeld de adviestermijn voor het parket, de Dienst Vreemdelingenzaken en de Veiligheid van de Staat in de verschillende verkrijgingsprocedures van één maand op vier maanden gebracht, terwijl het vanaf het begin duidelijk was dat de termijn van één maand in vele gevallen niet haalbaar zou zijn. Bij de Staatsveiligheid en bij de parketten heerste reeds jaren ongenoegen over de te korte termijn waarover zij beschikten om een advies uit te brengen met betrekking tot een nationaliteitsaanvraag. In plaats van enkel de adviestermijnen te verlengen, had men een stap verder moeten gaan door het ontbreken van een advies niet langer gelijk te stellen aan een gunstig advies. De adviesinstanties kregen daarmee wat meer ademruimte, maar het was

tellement de nouveaux Belges que ce slogan ne voudra plus rien dire. Je pense que le Blok a connu ses meilleures heures.” (traduction) Si Johan Leman a peut-être pris un peu trop ses rêves pour des réalités, il avait en revanche raison lorsqu’il affirmait que l’effet électoral de la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation n’était pas à sous-estimer. Les conséquences de cette loi sont en effet beaucoup plus profondes que celles de l’octroi du droit de vote aux étrangers pour les élections communales, étant donné que celui qui acquiert la citoyenneté belge obtient le droit de voter à tous les niveaux, et pas seulement au niveau communal.

Il est en effet bon de rappeler que si la législation belge en matière de nationalité a été considérablement assouplie, c’est non pas parce que les étrangers éprouveraient de grandes difficultés à obtenir leur adhésion à la “nation” belge – selon Marc Verwilghen, on naturalisait déjà “à tour de bras” avant la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation – mais pour faire en sorte qu’un maximum d’étrangers puissent voter, sans que l’on ait à parler de “droit de vote des étrangers”. Il est donc ironique de songer qu’on nous a imposé à la fois la loi précitée et le droit de vote des étrangers.

Quelques excès atténués

La loi du 27 décembre 2006 portant des dispositions diverses a apporté un certain nombre de modifications au Code de la nationalité belge. Cette révision du Code de la nationalité belge est toutefois arrivée bien trop tard. Les carences de la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation étaient en effet connues depuis longtemps. Le fait d’avoir dû attendre plus de six ans et environ 300.000 “nouveaux Belges” avant d’éliminer certaines inepties flagrantes de la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation, témoigne de l’immobilisme belge. Les améliorations contenues dans la nouvelle loi sont tellement évidentes qu’elles n’auraient même pas dû faire l’objet d’un débat.

C’est ainsi, par exemple, que le délai accordé au parquet, à l’Office des Étrangers et à la Sûreté de l’État pour rendre un avis a été porté de un à quatre mois dans les différentes procédures d’acquisition, alors qu’il était clair, dès le début, que, dans de nombreux cas, le délai d’un mois ne pourrait pas être respecté. La Sûreté de l’État et les parquets se plaignaient déjà depuis plusieurs années de la brièveté excessive du délai accordé pour rendre un avis sur les demandes de nationalité. Au lieu de se contenter de prolonger ce délai, il aurait fallu aller plus loin et ne plus assimiler le défaut d’avis à un avis favorable. Les instances dont l’avis est demandé ont obtenu un peu de répit mais il n’est toujours pas exclu qu’elles rendent un avis négatif

nog steeds niet uitgesloten dat alsnog een negatief advies werd uitgebracht nadat de betrokkene reeds de Belgische nationaliteit had verkregen. Er bestond in dat geval geen mogelijkheid om de nationaliteitsverlening ongedaan te maken.

Het was aangewezen om in het Wetboek van de Belgische nationaliteit een bepaling in te voegen die het mogelijk maakt de vervallenverklaring uit te spreken wegens frauduleuze verkrijging van de Belgische nationaliteit. Het toenmalige Vlaams Blok werd tijdens de bespreking van de snel-Belgwet weggehoond toen het wees op het toenemende risico op fraude en om die reden een amendement indiende om een dergelijke bepaling in te voeren. De meerderheid vond dit niet nodig, aangezien de nieuwe wet uitging van de “goede trouw” van de indiener van een nationaliteitsaanvraag. Dat dit getuigde van een kinderlijke naïviteit, bewees de huiszoeking die op 3 januari 2001 plaatsvond in de gebouwen van de dienst Naturalisaties van de Kamer van volksvertegenwoordigers, waarbij een honderdtal naturalisatiedossiers werd meegenomen. In oktober van dat jaar werden nog eens 200 “verdachte” dossiers in beslag genomen, voornamelijk dossiers van Georgiërs, Russen en Oekraïners. De problematiek van de frauduleuze verkrijging dateerde dus evenmin van gisteren en had reeds veel eerder een antwoord moeten krijgen.

De wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit leidde echter niet alleen tot enkele verbeteringen. De meerderjarige kinderen van “nieuwe Belgen” hoefden zich niet eens meer naar België te begeven om een nationaliteitsverklaring af te leggen. Zij konden dat voortaan doen in het buitenland voor het hoofd van de diplomatieke zending of de Belgische beroepsconsulaire post. Dat men in geval van verblijf in het buitenland moest aantonen dat men werkelijke banden had met Belgische ouder(s), was niet meer dan een doekje voor het bloeden. Aan dat bewijs kon immers reeds worden voldaan door het voorleggen van telefoonrekeningen, wenskaarten enzovoort.

Bijsturing, maar nauwelijks een kentering in het gooien met de Belgische nationaliteit

Na 12 jaar snel-Belgwet kwamen de politieke kaarten onder de regering-Di Rupo iets gunstiger te liggen om de uiterst liberale snel-Belgwet, die tot ongeziene excessen had geleid, enigszins bij te sturen. Dat gebeurde om te beginnen met de wet van 4 december 2012, die van kracht werd op 1 januari 2013.

pour une personne qui a déjà obtenu la nationalité belge. Dans ce cas, aucune disposition ne permet, à l'heure actuelle, d'annuler l'octroi de la nationalité.

Il aurait été indiqué d'insérer, dans le Code de la nationalité belge, une disposition permettant de prononcer la déchéance de la nationalité belge en cas d'acquisition frauduleuse. Au cours de la discussion de la loi de naturalisation accélérée, le Vlaams Blok a été brocardé lorsqu'il a souligné le risque accru de fraude et a donc présenté un amendement visant à insérer une telle disposition. La majorité n'a toutefois pas jugé cette disposition nécessaire, étant donné que la nouvelle loi se fondait sur la “bonne foi” de l'auteur de la demande de naturalisation. La naïveté puérile de cet argument est apparue lors de la perquisition menée le 3 janvier 2001 dans les bâtiments du service des Naturalisations de la Chambre des représentants, au cours de laquelle une centaine de dossiers de naturalisation ont été emportés. En octobre de cette même année, 200 autres dossiers “suspects” concernant surtout des Géorgiens, des Russes et des Ukrainiens ont été saisis. Le problème de l'acquisition frauduleuse ne date donc pas d'hier, et il aurait dû être réglé beaucoup plus tôt.

La modification du Code de la nationalité belge n'a toutefois pas apporté que des améliorations. En effet, les enfants majeurs des “nouveaux Belges” ne doivent même plus se rendre en Belgique pour effectuer la déclaration de nationalité. Ils peuvent désormais la faire à l'étranger devant le chef de la mission diplomatique ou du poste consulaire de carrière belge. Que chaque candidat qui réside à l'étranger doive montrer qu'il a conservé des liens effectifs avec son (ses) parent(s) belge(s) est une mesure symbolique et inutile puisque cette condition peut déjà être remplie en soumettant des factures de téléphone, des cartes de vœux, etc.

Braderie de la nationalité belge: des corrections, mais pas de véritable revirement

Douze ans après l'adoption de la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation, la redistribution des cartes politiques sous le gouvernement Di Rupo a permis d'obtenir une configuration politique un peu plus favorable en vue d'apporter quelques corrections à cette loi ultralibérale, qui avait mené à des excès sans précédent. La première loi à apporter ces corrections fut celle du 4 décembre 2012, qui est entrée en vigueur le 1er janvier 2013.

Het aantal procedures om Belg te worden werd vereenvoudigd tot grosso modo vier. De procedures voor minderjarigen om Belg te worden bleven behouden, met dien verstande dat het exces dat zij daarvoor niet eens in het land hoefden te verblijven, werd geschrapt. Verder werd er een korte procedure in het leven geroepen, waarvoor men vijf jaar onafgebroken in dit land moest hebben verbleven en minstens anderhalf jaar in dit land moest hebben gewerkt. Daarnaast werd een langere procedure in het leven geroepen voor wie hier niet heeft gewerkt; hij of zij moest in dat geval tien jaar in België hebben verbleven om de Belgische nationaliteit te kunnen verkrijgen. In beide laatste procedures moest men bovendien aan een aantal voorwaarden voldoen. Men moest een van de drie landstalen kennen en het bewijs leveren dat men maatschappelijk is geïntegreerd. Onder meer voor wie gehuwd is met een Belg, bestaan er echter gunstigere uitzonderingen op deze regels. Daarnaast blijft de naturalisatieprocedure bij de Kamer van volksvertegenwoordiger nog altijd bestaan, zij het dan voor uitzonderlijke gevallen wegens bepaalde verdiensten, alsmede voor personen die erkend zijn als staatloze.

Voortaan kan een aantal vreemdelingen ook geen aanspraak meer maken op het verkrijgen van de Belgische nationaliteit wanneer er tegen hen "gewichtige feiten" bestaan. Bovendien wordt nu ook een aantal regelingen in het Wetboek van de Belgische nationaliteit ingeschreven waardoor buitenlanders die in een recenter verleden de Belgische nationaliteit hebben verkregen en die worden veroordeeld tot bepaalde straffen, van hun Belgische nationaliteit kunnen worden vervallen verklaard.

De wet van 4 december 2012 bevat onmiskenbaar een aantal stappen in de goede richting, maar blijft al bij al erg vrijgevig bij de toekenning van de Belgische nationaliteit, doordat de voorwaarden waaraan moet worden voldaan heel gemakkelijk zijn te vervullen. De snel-Belgwet werd hiermee immers enkel hervormd tot een heel-vlotjes-Belgwet. Zij vertoont voor ons dan ook nog altijd heel wat onvolkomenheden. De nationaliteitsverwerving is geen gunst, maar nog altijd een recht dat een vreemdeling, als hij aan enkele voorwaarden voldoet, zonder meer kan verkrijgen. Deze voorwaarden zijn erg soepel en de lat van de minimale verblijfsduur blijft erg laag liggen. Bezwarend is eveneens dat het bezit van de dubbele nationaliteit nog altijd gehandhaafd blijft, hoewel toch duidelijk is dat men niet loyaal kan zijn aan twee nationaliteiten.

Na de wet van 4 december 2012 werden nog een aantal wijzigingen aan het Wetboek van de Belgische Nationaliteit doorgevoerd. De heel-vlotjes-Belgwet en de daaropvolgende wijzigingen van het Wetboek van de Belgische nationaliteit hebben echter geen einde gemaakt

Le nombre de procédures permettant de devenir Belge a, en gros, été réduit à quatre. Les procédures permettant aux mineurs d'obtenir la nationalité belge ont été conservées, mais sans la disposition excessive selon laquelle ils ne devaient même pas résider en Belgique pour l'obtenir. Ensuite, une procédure courte a été élaborée pour les personnes résidant depuis cinq ans de manière ininterrompue dans notre pays et y ayant travaillé au moins un an et demi. Par ailleurs, une procédure plus longue a été prévue pour les personnes n'ayant jamais travaillé en Belgique: ces personnes doivent résider en Belgique depuis dix ans pour pouvoir obtenir la nationalité belge. Ces deux dernières procédures ont en outre été assorties d'une série de conditions. Les candidats doivent connaître l'une des trois langues nationales et prouver qu'ils sont intégrés dans la société. Il existe cependant des exceptions plus favorables à ces règles, notamment pour les personnes ayant épousé un(e) Belge. Pour le reste, la procédure de naturalisation à la Chambre des représentants est maintenue, mais uniquement pour les personnes pouvant se prévaloir de mérites exceptionnels, ainsi que pour les apatrides reconnus.

En outre, certains étrangers ne peuvent dorénavant plus prétendre à la nationalité belge s'ils ont commis des "faits graves". De plus, le Code de la nationalité belge prévoit à présent une série de règles en vertu desquelles les étrangers qui ont acquis la nationalité belge dans un passé récent et qui ont été condamnés à certaines peines peuvent être déchus de la nationalité belge.

La loi du 4 décembre 2012 a indubitablement permis de réaliser certaines avancées, mais reste, dans l'ensemble, très généreuse en matière d'octroi de la nationalité belge, dès lors que les conditions requises sont très faciles à remplir. La loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation n'est ainsi devenue rien de plus qu'une loi instaurant une procédure facile de naturalisation. Nous estimons en effet qu'elle présente toujours de nombreuses imperfections. L'acquisition de la nationalité n'est pas une faveur. Il s'agit encore à l'heure actuelle d'un droit que l'on peut obtenir facilement si l'on remplit quelques conditions. Ces conditions sont très souples et, en matière de durée de séjour minimale, on continue à placer la barre très bas. Un autre problème est que l'on autorise toujours la double nationalité, alors qu'il est tout de même clair que l'on peut douter de la loyauté des binationaux.

Après la loi du 4 décembre 2012, une série de modifications ont encore été apportées au Code de la nationalité belge. La loi instaurant une procédure facile de naturalisation et les modifications subséquentes du Code de la nationalité belge n'ont cependant pas arrêté le tsunami

aan de tsunami aan nieuwe Belgen die door de snel-Belgwet in gang was gezet. Op vijf jaar tijd, van 2013 tot 2017, kwamen er dan ook niet minder dan 158.616 nieuwe Belgen bij in dit land, of gemiddeld 31.723 nieuwe Belgen per jaar. Dat is gemiddeld per jaar nauwelijks een paar duizenden minder dan onder de snel-Belgwet. Van 2018 tot 2023 verkregen nog eens 253.637 niet-Belgen de Belgische nationaliteit, dat wil zeggen gemiddeld 42.273 nieuwe Belgen per jaar. In 2022 en 2023 alleen al verkregen respectievelijk 48.482 en 55.213 vreemdelingen de Belgische nationaliteit. In 2024 werden zelfs 60.108 nieuwe Belgen geregistreerd, het hoogste cijfer sinds 2001, toen 62.994 vreemdelingen Belg werden.

Meer in het algemeen blijft de fundamentele kritiek van het VB op het Belgische nationaliteitsrecht dus overeind (weinig beperkende voorwaarden, onbeperkt toestaan van meervoudige nationaliteit, verdringen van het *ius sanguinis* ten gunste van het *ius soli*, enzovoort).

Krachtlijnen van dit voorstel

Dit wetsvoorstel beoogt de uitholling van het nationaliteitsbeginsel een halt toe te roepen en het *ius sanguinis* in ere te herstellen. De toekenning van de nationaliteit op grond van de afstamming van een ouder met de Belgische nationaliteit moet de regel zijn.

Voor meerderjarigen die geen Belg zijn op grond van afstamming, moet de naturalisatie volstaan als mogelijkheid om de nationaliteit te verwerven. Die naturalisatie moet echter van veel meer en strengere voorwaarden afhankelijk worden gemaakt dan momenteel het geval is, teneinde te verhinderen dat de nationaliteit door de vreemdeling slechts wordt beschouwd als een “recht verschaffend” instrument. Wij zijn daarom voorstander van de invoering van een burgerschapsproef, zoals dat onder meer in de Verenigde Staten en in Canada bestaat, teneinde de mate van integratie van de kandidaat-staatsburger na te gaan. Hierbij moet in de eerste plaats worden gedacht aan de mate waarin de betrokkene de streektaal beheerst.

Wij wensen de burgerschapsproeven te laten organiseren door de Gemeenschappen, hetgeen in de lijn ligt met de verzelfstandiging van de deelstaten. De Gemeenschappen kunnen eigen klemtonen leggen, waardoor – in het kader van de ontbinding van de Belgische Staat – de overgang van het Belgische nationaliteitsrecht naar een afzonderlijk nationaliteitsrecht van de volksgemeenschappen wordt voorbereid.

Dit wetsvoorstel wil de gevallen van meervoudige nationaliteit tot een absoluut minimum beperken en de

de nouveaux Belges déclenché par la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation. En cinq ans, de 2013 à 2017, pas moins de 158.616 personnes ont acquis la nationalité belge, ce qui correspond, en moyenne, à 31.723 nouveaux Belges par an. C’est à peine quelques milliers de moins que sous la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation. De 2018 à 2023 inclus, 253.637 étrangers ont encore acquis la nationalité belge, ce qui correspond, en moyenne, à 42.273 nouveaux Belges par an. Pour les seules années 2022 et 2023, 48.482 et 55.213 étrangers ont respectivement acquis la nationalité belge. En 2024, le nombre de nouveaux Belges a même atteint 60.108, le chiffre le plus élevé depuis 2001, année où 62.994 étrangers avaient acquis la nationalité belge.

Plus généralement, subsistent donc les critiques fondamentales formulées par le VB à l’égard du droit de la nationalité belge (peu de conditions limitatives, octroi illimité de la multipatridie, refoulement du droit du sang au profit du droit du sol, etc.).

Lignes de force de la présente proposition de loi

La présente proposition de loi vise à rétablir le droit du sang et à faire en sorte que l’on cesse de vider de sa substance le principe de nationalité. L’attribution de la nationalité sur la base de la descendance d’un parent belge doit être la règle.

Pour les majeurs auxquels la nationalité belge n’a pas été attribuée par filiation, la naturalisation devrait constituer la seule possibilité d’obtenir la nationalité belge. Cette naturalisation devrait cependant être soumise à des conditions bien plus nombreuses et bien plus strictes que ce n’est le cas à l’heure actuelle, afin d’éviter que les étrangers considèrent la nationalité comme un moyen “d’obtenir des droits”. Aussi sommes-nous favorables à l’instauration d’un examen de citoyenneté analogue à celui qui existe notamment aux États-Unis et au Canada et qui est destiné à vérifier le degré d’intégration du candidat citoyen. Il convient à cet égard de déterminer au premier chef dans quelle mesure l’intéressé connaît la langue de la région.

Nous souhaitons confier aux Communautés le soin d’organiser les examens de citoyenneté, ce qui s’inscrit dans la logique d’autonomisation des entités fédérées. Les Communautés pourront donc apporter leurs accents personnels en la matière, ce qui permettra de préparer le passage du droit belge de la nationalité à un droit distinct de la nationalité organisé au sein des communautés nationales dans le cadre de la dissolution de l’État belge.

La présente proposition entend limiter au strict minimum les cas de multipatridie et obliger par principe – comme

vreemdeling die zich wil laten naturaliseren – zoals vóór de invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit het geval was en zoals nog steeds het geval is in bijvoorbeeld de Oostenrijkse nationaliteitswetgeving – principieel verplichten om afstand te doen van zijn oorspronkelijk staatsburgerschap indien de toepassing van zijn nationale wet niet reeds tot gevolg heeft dat hij zijn oorspronkelijke staatsburgerschap van rechtswege verliest ten gevolge van de verkrijging van het Belgische staatsburgerschap. Het meervoudige staatsburgerschap leidt immers tot “nationaliteitsshoppping”, waarbij de vreemdeling zich telkens beroept op de nationaliteit die, naargelang van de omstandigheden, de meeste voordelen biedt. Door de vreemdelingen die genaturaliseerd wensen te worden, een ondubbelzinnige keuze te laten maken voor één staatsburgerschap, worden allerlei wetsconflicten uitgesloten. Dit zou bijvoorbeeld als voordeel hebben dat de vreemdelingen die het Belgische staatsburgerschap hebben verkregen, niet langer hun vreemd personeel statuut kunnen invoeren om in hun land van herkomst een huwelijk aan te gaan met een minderjarige persoon, wat bij uithuwelijken niet zelden het geval is. Er zou bovendien een einde komen aan de situatie dat de landen van herkomst van genaturaliseerde vreemdelingen in heel wat gevallen de toepassing van ons recht op hun onderdanen niet aanvaarden, zodat de vonnissen die hier ten aanzien van die personen worden uitgesproken of de akten die in België worden afgeleverd, geen geldingskracht hebben in het land van herkomst. Wij zijn bovendien de mening toegedaan dat men geen twee heren kan dienen: men kan moeilijk even loyaal zijn tegenover het ene land als tegenover het andere. Wij zijn van oordeel dat een deel van de hier verblijvende vreemdelingen gerust de keuze kan maken om zijn lot definitief met het onze te verbinden. Essentiële voorwaarde is dan wel dat zij ondubbelzinnig opteren voor het Belgische staatsburgerschap en voor dat staatsburgerschap alleen.

Dit wetsvoorstel wil degenen die ten gevolge van de verkrijging van het Belgische staatsburgerschap meer dan één staatsburgerschap bezitten en die bij de inwerkingtreding van het Staatsburgerschapswetboek meerderjarig zijn, bovendien, op straffe van verlies van hun Belgische staatsburgerschap, verplichten om binnen een bepaalde termijn afstand te doen van hun vreemde staatsburgerschap(en) dan wel om te bewijzen dat zij daartoe al het mogelijke hebben gedaan. Bovendien moeten zij binnen die termijn slagen voor een burgerschapsproef.

Op een schriftelijke vraag van volksvertegenwoordiger Guido Tastenhoye antwoordde toenmalig minister van Justitie Marc Verwilghen dat er op 1 oktober 1999 (vóór de inwerkingtreding van de snel-Belgwet) 688.990 personen waren die eventueel een dubbele nationaliteit

avant l’instauration du Code de la nationalité belge et comme c’est toujours le cas, par exemple, dans la législation autrichienne relative à la nationalité – l’étranger qui veut se faire naturaliser à renoncer à son ancienne citoyenneté si l’application de sa loi nationale n’a pas déjà pour effet de lui faire perdre de plein droit sa citoyenneté d’origine en cas d’acquisition de la citoyenneté belge. La pluralité de citoyennetés incite en effet l’étranger à “faire son marché” parmi les nationalités et à se revendiquer de la nationalité qui offre le plus d’avantages en fonction des circonstances. En obligeant les étrangers qui souhaitent se faire naturaliser à opter clairement pour une citoyenneté unique, on exclut la survenance de toutes sortes de conflits de lois. Cette mesure aurait, par exemple, l’avantage de faire en sorte que les étrangers qui ont acquis la citoyenneté belge ne puissent plus invoquer leur statut étranger pour se marier avec une personne mineure dans leur pays d’origine, ce qui n’est pas rare en cas de mariage arrangé. Cela permettrait, en outre, de mettre fin aux situations fréquentes dans lesquelles les pays d’origine des étrangers naturalisés refusent l’application de notre droit à leurs ressortissants, de sorte que les jugements rendus ici à l’encontre de ces personnes ou les actes délivrés en Belgique n’ont pas de validité dans le pays d’origine. Nous estimons par ailleurs que l’on ne peut servir deux maîtres: on peut difficilement être aussi loyal envers un pays qu’envers l’autre. Nous considérons qu’une partie des étrangers qui séjournent en Belgique peuvent choisir sans crainte de lier leur destin au nôtre. La condition essentielle est qu’ils optent clairement pour la citoyenneté belge et uniquement pour celle-là.

La présente proposition de loi entend contraindre les personnes qui, à la suite de l’acquisition de la citoyenneté belge, possèdent plus d’une citoyenneté et qui sont majeures lors de l’entrée en vigueur du Code de la citoyenneté, à renoncer à leur(s) citoyenneté(s) étrangère(s) dans un délai déterminé ou à prouver qu’elles ont tout mis en œuvre à cette fin, sous peine de perdre leur citoyenneté belge. En outre, elles doivent réussir un examen de citoyenneté dans ce délai.

En réponse à une question écrite du député Guido Tastenhoye, le ministre de la Justice de l’époque, M. Marc Verwilghen, a souligné qu’au 1er octobre 1999 (avant l’entrée en vigueur de la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation), il y avait 688.990 personnes

zouden kunnen hebben tegenover 395.830 op 1 oktober 1989. Aan deze voortdurende uitbreiding van de bi-en multipatridie moet door de genoemde maatregelen een halt worden toegevoerd.

Ten slotte voert dit wetsvoorstel een belangrijke terminologische wijziging door. In deze wet wordt de term staatsburgerschap gebruikt in plaats van nationaliteit. Beide begrippen zijn namelijk geen synoniemen. Zoals de natie met de staat kan samenvallen, kan de nationaliteit (in de enge zin) met het staatsburgerschap samenvallen. Dit is het geval in natiestaten als Zweden, Noorwegen, Duitsland en Portugal. België daarentegen is geen natiestaat. Het verdient dan ook aanbeveling om in de Belgische context het neutrale begrip staatsburgerschap te hanteren.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 2

“Staatsburgerschapswetboek

Artikel 1

In het voorgestelde artikel 1 van het Staatsburgerschapswetboek worden twee begrippen omschreven: de Belgische nationaliteit en, voor de toepassing van het Staatsburgerschapswetboek, de minderjarigheid.

Het artikel maakt duidelijk dat het behoren tot één van de volksgemeenschappen, bedoeld in de gecoördineerde grondwet, primair is en de nationaliteit slechts secundair. In overeenstemming met dit uitgangspunt wordt in het wetsvoorstel het standpunt ingenomen dat de integratie in een van de volksgemeenschappen moet voorafgaan aan de verlening van de Belgische nationaliteit aan vreemdelingen.

Een tweede begrip dat door artikel 1 wordt omschreven is dat van de minderjarigheid. Deze tweede definitie geldt alleen voor de toepassing van het voorgestelde wetboek. Zij is vooral van belang voor de gevolgen, inzake de verwerving van de Belgische nationaliteit, van de adoptie door een (al dan niet genaturaliseerde) Belgische onderdaan en voor de toepassing van artikel 15, dat betrekking heeft op de collectieve verkrijging van de nationaliteit. Het kind wordt in principe als minderjarig beschouwd zolang het geen 18 jaar oud is, maar op dit uitgangspunt bestaan er twee uitzonderingen.

In een eerste hypothese zal het “kind” 19 jaar oud zijn en zal zijn nationale wet de meerderjarigheid vaststellen op 25 jaar. Het “kind” zal door de adoptie, zoals

susceptibles d’avoir une double nationalité, contre 395.830 en date du 1er octobre 1989. Les mesures proposées doivent mettre fin à cette extension constante de la bipatridie et de la multipatridie.

Enfin, la présente proposition de loi entend instaurer une modification terminologique importante. Dans la loi proposée, le terme citoyenneté remplace le terme nationalité. Ces deux notions ne sont en effet pas synonymes. De même que la nation peut coïncider avec l’État, la nationalité (au sens strict) peut coïncider avec la citoyenneté. C’est le cas dans des États-nations tels que la Suède, la Norvège, l’Allemagne et le Portugal. La Belgique n’est par contre pas un État-nation. Il serait dès lors préférable d’utiliser la notion neutre de citoyenneté dans le contexte belge.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

“Code de la citoyenneté

Article 1er

L’article 1er proposé du Code de la citoyenneté définit deux notions, à savoir celle de nationalité belge et, pour l’application du Code, celle de minorité.

L’article indique clairement que l’appartenance à une des communautés visées par la Constitution coordonnée vient en premier lieu et que la nationalité ne vient qu’en second lieu. Conformément à ce postulat, la proposition de loi considère que l’intégration dans une des communautés doit précéder l’octroi de la nationalité belge à des étrangers.

La deuxième notion définie par l’article 1er est celle de minorité. Cette définition ne vaut que pour l’application du Code proposé. Elle est surtout importante en ce qui concerne les effets, en matière d’acquisition de la nationalité belge, de l’adoption par un citoyen belge (naturalisé ou non) ainsi qu’en ce qui concerne l’application de l’article 15 relatif à l’acquisition collective de la nationalité. L’enfant est réputé mineur tant qu’il n’a pas atteint l’âge de dix-huit ans, mais ce postulat connaît deux exceptions.

Si, selon une première hypothèse, l’“enfant” a dix-neuf ans et que la loi de son pays fixe la majorité à vingt-cinq ans, son adoption dans les conditions précitées

hiervoor bedoeld, geen onderdaan worden, want het is ouder dan 18 jaar.

In een tweede hypothese zal het “kind” 17 jaar zijn en zijn nationale wet zou de meerderjarigheid vaststellen op 16 jaar. Het wordt eveneens geen onderdaan, want het is meerderjarig volgens zijn personeel statuut.

De strekking van deze bepaling is duidelijk: geen nationaliteitstoekenning die indruist tegen het personeel statuut van het kind, maar ook geen toekenning van de nationaliteit tegen de regel van de Belgische wet, die personen van 18 jaar of ouder als meerderjarig beschouwt.

Ten slotte verduidelijkt artikel 1 van het Staatsburgerschapswetboek dat slechts wordt rekening gehouden met een hoofdverblijf in België, voor zover de betrokkene tijdens dat hoofdverblijf was ingeschreven in het vreemdelingenregister of het bevolkingsregister. De vreemdeling moet tijdens de vereiste verblijfsduur met andere woorden beschikken over een toelating of machtiging om in België voor onbeperkte duur te verblijven, dan wel over een vestigingsmachtiging. Het is derhalve volstrekt uitgesloten dat een illegaal verblijf in aanmerking wordt genomen voor de berekening van de vereiste verblijfsduur. Evenmin wordt rekening gehouden met een inschrijving in het wachtregister, met andere woorden met het verblijf in België van een asielzoeker in afwachting van een definitieve beslissing inzake zijn asielaanvraag.

Art. 2

Dit artikel is een overname van artikel 2 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, ingevoerd bij wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Art. 3

Dit artikel is een overname van artikel 3 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, ingevoerd bij wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Art. 4

Dit artikel is een overname van artikel 4 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, ingevoerd bij wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

ne fera pas de lui un ressortissant, parce qu’il a plus de dix-huit ans.

Si, selon une deuxième hypothèse, l’enfant a dix-sept ans et que la loi de son pays fixe la majorité à seize ans, il ne pourra pas non plus acquérir la qualité de ressortissant, car il est majeur selon son statut personnel.

La portée de cette disposition est claire: on ne peut pas attribuer la nationalité en allant à l’encontre du statut personnel de l’enfant, pas plus qu’en enfreignant la loi belge qui considère les personnes de dix-huit ans ou plus comme des adultes.

L’article 1er du Code de la citoyenneté précise enfin qu’une résidence principale en Belgique n’est prise en considération que pour autant que, durant la période visée, l’intéressé ait été inscrit au registre des étrangers ou au registre de la population. En d’autres termes, l’étranger doit, pendant la durée de résidence requise, être en possession d’une autorisation ou d’une admission à séjourner en Belgique pour une durée illimitée ou d’une autorisation d’établissement. Il est dès lors tout à fait exclu qu’un séjour illégal soit pris en considération pour le calcul de la durée de résidence requise. Il n’est pas non plus tenu compte d’une inscription au registre d’attente, c’est-à-dire du séjour en Belgique d’un demandeur d’asile en attente d’une décision définitive concernant sa demande d’asile.

Art. 2

Cet article reprend l’article 2 du Code de la nationalité belge, inséré par la loi du 28 juin 1984 relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge.

Art. 3

Cet article reprend l’article 3 du Code de la nationalité belge, inséré par la loi du 28 juin 1984 relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge.

Art. 4

Cet article reprend l’article 4 du Code de la nationalité belge, inséré par la loi du 28 juin 1984 relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge.

Art. 5

Dit artikel is een overname van artikel 6 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, ingevoerd bij wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Art. 6

Dit artikel is een overname van artikel 7 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, ingevoerd bij wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Art. 7

Het onderscheid dat in het Wetboek van de Belgische nationaliteit werd gemaakt tussen de verkrijging en de toekenning van de Belgische nationaliteit, naargelang de verwerving al dan niet afhangt van een vrijwillige handeling van de betrokkene, wordt in dit voorstel met betrekking tot de verwerving van de Belgische nationaliteit gehandhaafd.

Artikel 7 somt de verschillende manieren van de toekenning en de verkrijging van de Belgische nationaliteit op.

De Belgische nationaliteit zal niet automatisch worden toegekend aan de vreemdelingen van de derde generatie. Evenmin zal aan de vreemdelingen van de tweede generatie op eenvoudige verklaring van de ouders de Belgische nationaliteit worden toegekend. Het *ius sanguinis*, de afstamming, wordt opnieuw het basiscriterium om de Belgische nationaliteit toe te kennen.

Wat de verkrijging van de Belgische nationaliteit betreft, wil het wetsvoorstel voor meer eenvormigheid zorgen door de naturalisatie in principe tot de enige manier te maken voor de vreemdelingen om de Belgische nationaliteit op vrijwillige basis te verwerven.

Een uitzondering wordt gemaakt in verband met de verkrijging als gevolg van het bezit van de staat van Belgisch onderdaan. De bedoeling hiervan is dat personen die reeds lang door het leven gaan als “Belg”, maar waarbij de procedure formeel niet in orde was, na tien jaar toch de Belgische nationaliteit zouden verwerven. De mogelijkheid voor de vreemdeling om in dat geval de Belgische nationaliteit te verwerven door een verklaring af te leggen, was reeds opgenomen in artikel 17 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Als verkrijging van de Belgische nationaliteit, en niet als toekenning, wordt in tegenstelling tot het Wetboek

Art. 5

Cet article reprend l'article 6 du Code de la nationalité belge, inséré par la loi du 28 juin 1984 relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge.

Art. 6

Cet article reprend l'article 7 du Code de la nationalité belge, inséré par la loi du 28 juin 1984 relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge.

Art. 7

La distinction faite dans le Code de la nationalité belge entre l'acquisition et l'attribution de la nationalité belge selon que l'obtention dépend ou non d'un acte volontaire de l'intéressé est maintenue dans le cadre de la présente proposition relative à l'obtention de la nationalité belge.

L'article 7 énumère les différents modes d'attribution et d'acquisition de la nationalité belge.

La nationalité belge ne sera pas attribuée automatiquement aux étrangers de la troisième génération. Elle ne sera pas non plus attribuée aux étrangers de la deuxième génération sur simple déclaration des parents. Le *ius sanguinis*, la filiation, redevient le critère de base pour l'attribution de la nationalité belge.

Pour ce qui est de l'acquisition de la nationalité belge, la proposition de loi vise une plus grande uniformité en prévoyant que la naturalisation constitue en principe la seule façon pour les étrangers d'obtenir volontairement la nationalité belge.

Une exception est prévue en ce qui concerne l'acquisition en raison de la possession d'état de ressortissant belge. L'objectif est de permettre aux personnes qui vivent depuis longtemps déjà en tant que “Belges”, mais pour lesquelles la procédure n'était pas réglée officiellement, d'acquérir néanmoins la nationalité belge à l'issue d'un délai de dix ans. L'article 17 du Code de la nationalité belge prévoyait déjà la possibilité pour l'étranger qui se trouvait dans ce cas d'obtenir la nationalité belge moyennant une déclaration.

Contrairement à ce que prévoit le Code de la nationalité belge, l'obtention de la nationalité belge par un

van de Belgische nationaliteit eveneens de verwerving van de Belgische nationaliteit door een niet-ontvoogde minderjarige ten gevolge van de vrijwillige verkrijging, door een ouder of adoptant, van de Belgische nationaliteit beschouwd.

De mogelijkheid om de Belgische nationaliteit te verkrijgen door een nationaliteitsverklaring of een verklaring van nationaliteitskeuze af te leggen, wordt door dit voorstel opgeheven, evenals de mogelijkheid om door een eenvoudige verklaring af te leggen de Belgische nationaliteit te verkrijgen als gevolg van een huwelijk met een Belgische onderdaan.

Art. 8

Artikel 8 regelt de toekenning van de Belgische nationaliteit op grond van afstamming. Het bezit van de Belgische nationaliteit van een van beide ouders volstaat, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen de afstamming van een Belgische vader of een Belgische moeder.

Net zoals in het Wetboek van de Belgische nationaliteit wordt wel een onderscheid gemaakt naargelang van het feit of de betrokkene al dan niet is geboren in België. In geval van geboorte in het buitenland moet de betrokkene afstammen van een ouder die zelf in België is geboren. Is die Belgische ouder niet geboren in België, dan wordt de Belgische nationaliteit slechts toegekend op voorwaarde dat de ouder daartoe een verklaring aflegt, waarbij een uitzondering wordt gemaakt voor de gevallen waarin de niet-toekenning ervan de staatloosheid van het kind tot gevolg zou hebben. De bedoeling hiervan is te voorkomen dat de Belgische nationaliteit zou worden toegekend aan personen die elke band met België en zijn gemeenschappen hebben verloren.

In feite gaat het om een overname van de huidige regeling, zij het enigszins anders geformuleerd.

Art. 9

Dit wetsvoorstel wil de toekenning van de Belgische nationaliteit op grond van de geboorte in België beperken tot de toekenning aan staatloze kinderen die zijn geboren in België. Het *ius soli* mag slechts worden toegepast om humanitaire redenen en kan in geen geval uitgroeien tot een alternatief voor het *ius sanguinis*, dat zijn deugdelijkheid reeds afdoende heeft bewezen.

De automatische of sterk vereenvoudigde verwerving van de Belgische nationaliteit op grond van de geboorte in België, zoals we dit sinds de invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit in 1984 en vooral sinds de wetwijzigingen van 1991 kennen, wordt

mineur non émancipé par suite de l'obtention volontaire de la nationalité belge par un parent ou un adoptant est, elle aussi, considérée comme une acquisition, et non comme une attribution.

La présente proposition de loi supprime la possibilité d'acquérir la nationalité belge par déclaration de nationalité ou par option ainsi que la possibilité d'acquérir la nationalité belge par une simple déclaration en raison d'un mariage avec un ressortissant belge.

Art. 8

L'article 8 règle l'attribution de la nationalité belge en raison de la filiation. Il suffit que l'un des deux parents possède la nationalité belge et il n'est établi aucune distinction entre la filiation à l'égard d'un père ou d'une mère belge.

À l'instar du Code de la nationalité belge, la loi proposée établit toutefois une distinction selon que l'intéressé est né ou non en Belgique. S'il est né à l'étranger, l'intéressé doit descendre d'un parent qui est lui-même né en Belgique. Si le parent belge n'est pas né en Belgique, la nationalité belge n'est attribuée qu'à la condition que le parent fasse une déclaration, hormis dans les cas où la non-attribution de la nationalité belge aurait pour effet de rendre l'enfant apatride. L'objectif est d'empêcher que l'on attribue la nationalité belge à des personnes qui ont perdu tout lien avec la Belgique et ses communautés.

Cette disposition reprend en fait la réglementation actuelle sous une forme quelque peu remaniée.

Art. 9

La présente proposition de loi entend limiter l'attribution de la nationalité belge en raison de la naissance en Belgique à l'attribution à des enfants apatrides nés en Belgique. Le *ius soli* ne peut être appliqué que pour des raisons humanitaires et ne peut en aucun cas devenir une alternative au *ius sanguinis*, qui a déjà suffisamment prouvé son fondement.

Cet article vise donc à supprimer l'obtention automatique ou très simplifiée de la nationalité belge en raison de la naissance en Belgique, telle que nous la connaissons depuis l'instauration du Code de la nationalité belge en 1984, et surtout, depuis les modifications apportées à la

ongedaan gemaakt. Deze wijziging past volkomen in het proces van slingerbewegingen die men in de evolutie van onze wetgeving heeft gekend, zoals hiervoor reeds werd opgemerkt.

Art. 10

Net zoals in artikel 8 betreffende de toekenning van de Belgische nationaliteit op grond van de afstamming van een Belgische onderdaan wordt met betrekking tot de toekenning van de Belgische nationaliteit op grond van de adoptie door een Belgische onderdaan het onderscheid gemaakt tussen de geboorte in België en de geboorte in het buitenland.

Adoptie door een Belgische onderdaan geeft in geval van geboorte in het buitenland slechts recht op de Belgische nationaliteit op voorwaarde dat de adoptant in België is geboren. Is de adoptant zelf in het buitenland geboren, dan moet hij – behalve indien het kind anders staatloos zou zijn – een verklaring afleggen waarin hij om de toekenning van de Belgische nationaliteit aan het geadopteerde kind verzoekt. Dit moet voorkomen dat de Belgische nationaliteit wordt toegekend aan personen van wie kan worden verondersteld dat zij nog nauwelijks een band met België en zijn gemeenschappen bezitten.

In feite gaat het ook hier om een overname van de huidige regeling, zij het enigszins anders geformuleerd.

Art. 11 en 12

Het wetsvoorstel wil van de naturalisatie de manier bij uitstek maken voor vreemdelingen om de Belgische nationaliteit te verwerven, teneinde tot meer eenvormigheid in de wetgeving te komen.

Naturalisatie zou de bekroning moeten zijn van een voltooid integratieproces. Het is een schromelijke vergissing om er vanuit te gaan dat een soepele naturalisatieprocedure de integratie bevordert. Door de Belgische nationaliteit al te gemakkelijk toe te kennen, valt bij de vreemdeling immers de noodzaak weg om te integreren.

De meervoudige nationaliteit moet met klem worden afgewezen, zoals dat in de wetgeving van heel wat Europese landen het geval is. Het is onduidelijk dat de vreemdeling een gunstiger statuut geniet dan de Belgische onderdaan door afstamming, doordat de eerste van twee walletjes kan eten. Dit wetsvoorstel wil de vreemdeling die door naturalisatie Belgisch onderdaan wenst te worden, voor een ondubbelzinnige keuze stellen en hem in principe verplichten afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit.

législation en 1991. Comme nous l'avons fait observer par ailleurs, cette modification s'inscrit parfaitement dans le cadre des fluctuations qu'a connues l'évolution de notre législation.

Art. 10

Comme dans l'article 8 concernant l'attribution de la nationalité belge en raison de sa descendance d'un ressortissant belge, il est établi une distinction, en ce qui concerne l'attribution de la nationalité belge en raison de l'adoption par un ressortissant belge, entre la naissance en Belgique et à l'étranger.

Si l'enfant est né à l'étranger, l'adoption par un ressortissant belge ne donne droit à la nationalité belge qu'à condition que l'adoptant soit né en Belgique. Si l'adoptant est lui-même né à l'étranger, il doit – hormis dans les cas où la non-attribution de la nationalité belge aurait pour effet de rendre l'enfant apatride – faire une déclaration demandant l'attribution de la nationalité belge à l'enfant adopté. Cette mesure vise à éviter que la nationalité belge soit attribuée à des personnes dont on peut supposer qu'elles ne possèdent plus guère d'attaches avec la Belgique et ses communautés.

En fait, il s'agit également d'une reprise de la réglementation actuelle sous une forme légèrement remaniée.

Art. 11 et 12

La présente proposition de loi entend faire de la naturalisation le moyen par excellence d'acquérir la nationalité belge pour les étrangers, l'objectif étant d'uniformiser davantage la législation.

La naturalisation devrait être le couronnement d'un processus d'intégration réussi. Il est tout à fait erroné de croire que l'assouplissement de la procédure de naturalisation favorise l'intégration. S'il obtient la nationalité belge trop facilement, l'étranger n'éprouve en effet plus la nécessité de s'intégrer.

Il faut rejeter catégoriquement la pluralité de nationalités, comme le font nombre de pays européens. Il est inadmissible que l'étranger – qui peut jouer sur deux tableaux – bénéficie d'un statut plus favorable que la personne qui a la qualité de ressortissant belge par filiation. La présente proposition de loi entend placer l'étranger qui souhaite devenir ressortissant belge par naturalisation devant un choix non équivoque et l'obliger en principe à renoncer à sa nationalité d'origine.

Hoewel de verblijfsduur niet het belangrijkste criterium is, aangezien zij op zich niets zegt over de integratie van de vreemdeling, stelt dit artikel een verblijfsduur van tien jaar voorop, zoals ook het geval is in de Zwitserse, de Spaanse en de Oostenrijkse nationaliteitswetgeving (voor de verwerving van het staatsburgerschap van Liechtenstein is in principe zelfs een minimale verblijfsduur van 30 jaar vereist). Gedurende die periode van tien jaar – die niet onderbroken mag zijn door tijdelijke afwezigheden van meer dan zes maanden, waarvan de gecumuleerde duur meer dan twee jaar bedraagt – moet de betrokkene zijn hoofdverblijf in België in de zin van artikel 1, derde lid, van het Staatsburgerschapswetboek hebben gehad, dat wil zeggen ingeschreven zijn geweest in het vreemdelingenregister of in het bevolkingsregister.

De vreemde echtgenoot van een Belgische onderdaan kan genieten van een gunstmaatregel en moet slechts vijf jaar in België hebben verbleven.

Om de bedoelingen van het beleid inzake ontwikkelingshulp niet te ondergraven, wordt het verblijf in België als student niet in aanmerking genomen voor de berekening van de voor de naturalisatie vereiste verblijfsduur.

Op het ogenblik waarop zij hun naturalisatieverzoek indienen, moeten kandidaat-Belgen toegelaten of gemachtigd zijn tot een verblijf van onbepaalde duur in België of toegelaten of gemachtigd zijn om er zich te vestigen op basis van de Vreemdelingenwet.

De leeftijd waarop een verzoek tot naturalisatie kan worden ingediend, wordt van 18 jaar op 25 jaar gebracht. Dit moet er, gelet op de draagwijdte van de naturalisatie, voor zorgen dat de vreemdeling tot een zekere rijpheid is gekomen en dat hij geen ondoordachte keuze maakt. De leeftijd van 25 jaar gold trouwens tot 1993 als voorwaarde voor het bekomen van de “grote naturalisatie”.

Om de mate van integratie van de vreemdeling te kunnen vaststellen, wil dit wetsvoorstel hem verplichten een burgerschapsproef af te leggen. Het naturalisatieverzoek is slechts ontvankelijk indien de indiener een certificaat kan voorleggen waaruit blijkt dat hij voor een dergelijke proef is geslaagd.

De indiener van het naturalisatieverzoek mag in het verleden, behoudens amnestie, uitwissing van veroordeling of herstel in eer en rechten, nog nooit zijn veroordeeld tot een effectieve gevangenisstraf van meer dan drie maanden in België of een ander land van de Europese Unie, dan wel in een land buiten de Europese Unie veroordeeld zijn tot een effectieve gevangenisstraf wegens een misdrijf waarop door de Belgische wet een gevangenisstraf van drie maanden of meer is gesteld,

Bien que la durée de résidence ne constitue pas le critère le plus important, étant donné qu'elle n'est en soi pas révélatrice de l'intégration de l'étranger, l'article proposé prévoit une durée de dix ans, comme l'impose la législation relative à la nationalité en Suisse, en Espagne et en Autriche (une durée minimale de 30 ans est même requise pour l'acquisition de la citoyenneté liechtensteinoise). Au cours de cette période de 10 ans – qui ne peut pas être interrompue par des absences temporaires de plus de 6 mois dont la durée cumulée excède 2 ans –, l'intéressé doit avoir eu sa résidence principale en Belgique au sens de l'article 1er, alinéa 3, du Code de la citoyenneté, c'est-à-dire qu'il doit avoir été inscrit au registre des étrangers ou au registre de la population.

Le conjoint étranger d'un ressortissant belge peut bénéficier d'une mesure de faveur et ne doit avoir séjourné que 5 ans en Belgique.

Afin de ne pas compromettre les objectifs de la politique en matière d'aide au développement, le séjour en Belgique en tant qu'étudiant n'est pas pris en considération pour le calcul du délai requis pour la naturalisation.

Au moment où ils introduisent leur demande de naturalisation, les candidats à la nationalité belge doivent être admis ou autorisés à séjourner en Belgique pour une durée indéterminée, ou admis ou autorisés à s'y établir en vertu de la loi sur les étrangers.

L'âge auquel une demande de naturalisation peut être introduite est porté de 18 à 25 ans. Compte tenu de la portée de la naturalisation, cette mesure vise à garantir que le demandeur étranger a acquis une certaine maturité et qu'il ne fait pas un choix irréfléchi. L'âge de 25 ans figurait d'ailleurs jusqu'en 1993 parmi les conditions à remplir par le candidat à la “grande naturalisation”.

La présente proposition de loi vise à imposer à l'étranger un examen de citoyenneté destiné à évaluer son degré d'intégration. La demande de naturalisation n'est recevable que si l'intéressé peut produire un certificat prouvant qu'il a réussi un tel examen.

La personne qui introduit la demande de naturalisation ne peut avoir été condamnée, sauf amnistie, effacement de condamnation ou réhabilitation, à un emprisonnement effectif de plus de trois mois en Belgique ou dans un autre État membre de l'Union européenne, ne peut avoir été condamnée dans un pays ne faisant pas partie de l'Union européenne à un emprisonnement effectif du chef d'une infraction passible d'un emprisonnement de trois mois ou plus aux termes de la loi belge, doit

en moet kunnen aantonen dat hij in de behoeften van zichzelf en van zijn gezinsleden kan voorzien, geen belastingschulden heeft en gedurende ten minste vier jaar een inkomen heeft genoten als werknemer of zelfstandige tijdens de periode van vijf jaar die voorafgaat aan de indiening van het naturalisatieverzoek. Ook in Duitsland en Denemarken is het bewijs van economische zelfredzaamheid een voorwaarde om in aanmerking te komen voor de verwerving van de nationaliteit.

Omtrent het goed zedelijk gedrag, de integratiewil en de financiële draagkracht van de betrokkene wordt het advies van het college van burgemeester en schepenen van zijn gemeente van verblijf ingewonnen.

Art. 13

Het afnemen van een burgerschapsproef maakt het mogelijk om de integratiewil op een objectieve basis vast te stellen. Een minimale vereiste is dat de belanghebbende de taal van het taalgebied waar hij woonachtig is, zowel mondeling als schriftelijk beheerst. In de verhandeling die naar de schriftelijke taalbeheersing peilt, kan de belanghebbende zijn besluit om Belgisch onderdaan te worden, toelichten. Op die manier kan worden voorkomen dat personen gebruikmaken van de naturalisatieprocedure uit louter persoonlijk gewin en niet omdat zij hun lot aan dat van de Gemeenschap wensen te verbinden. Voorts moet de kennis van de rechtsbeginselen en de grondnormen van onze samenleving worden nagegaan. Hiertoe kan de mondelinge proef nuttig zijn. Burgerschapstesten en/of taalvereisten komen ook voor in de nationaliteitswetgeving van landen als Finland, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

Aangezien België een Federale Staat is en de integratie in de “Belgische” samenleving in de eerste plaats verloopt via de integratie in de Gemeenschap van het gebied waar de betrokkene woonachtig is, kan in de mondelinge proef ook de kennis van de geschiedenis en de cultuur van die Gemeenschap alsook een elementaire kennis van de staatsstructuur worden getest. Om diezelfde reden is het logisch dat de Gemeenschappen – meer bepaald in de schoot van de in de Vlaamse, de Franse en de Duitstalige Gemeenschap opgerichte burgerschapscommissies – worden belast met het organiseren van de burgerschapsproeven, alsmede dat zij een burgerschapscertificaat uitreiken aan de kandidaat-Belgen die met goed gevolg een burgerschapsproef hebben afgelegd. Deze gang van zaken strookt met artikel 5, § 1, II, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, op grond waarvan de Gemeenschappen bevoegd zijn voor het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen.

pouvoir démontrer qu’elle est en mesure de pourvoir à ses besoins et à ceux des membres de sa famille, ne peut avoir de dette fiscale et doit avoir perçu un revenu en tant que salarié ou indépendant pendant au moins 4 ans durant la période de 5 ans qui précède l’introduction de la demande de naturalisation. La preuve d’autosuffisance économique est aussi une condition pour pouvoir prétendre à l’acquisition de la nationalité en Allemagne et au Danemark.

L’avis du collège des bourgmestre et échevins de la commune de résidence de l’intéressé est recueilli afin d’évaluer sa bonne conduite, sa volonté d’intégration et sa capacité financière.

Art. 13

La participation à un examen de citoyenneté permet de constater de façon objective la volonté d’intégration de l’intéressé. L’intéressé doit au minimum maîtriser, tant oralement qu’à l’écrit, la langue de la région dans laquelle il réside. Dans la dissertation qui doit permettre d’évaluer les connaissances linguistiques écrites de l’intéressé, ce dernier pourra expliquer pourquoi il souhaite devenir ressortissant belge. Cette mesure permettra d’éviter que des personnes utilisent la procédure de naturalisation par pur intérêt personnel et non parce qu’elles désirent lier leur sort à celui de la Communauté dans laquelle elles vivent. Il est également nécessaire d’évaluer la connaissance qu’a l’intéressé des principes juridiques et des règles fondamentales de notre société. L’épreuve orale peut s’avérer utile dans ce contexte. Les tests de citoyenneté et/ou les exigences linguistiques existent également dans la législation relative à la nationalité de pays tels que la Finlande, le Danemark, l’Allemagne, la France, les Pays-Bas et le Royaume-Uni.

Étant donné que la Belgique est un État fédéral et que l’intégration de l’intéressé à la société “belge” passe surtout par son intégration à la Communauté de la région dans laquelle il réside, l’épreuve orale peut également servir à évaluer si le candidat connaît l’histoire et la culture de cette Communauté et s’il a une connaissance minimale de la structure de l’État. Il est dès lors logique que ce soient les Communautés – plus précisément des commissions de la citoyenneté instituées au sein des Communautés flamande, française et germanophone – qui soient chargées d’organiser les examens de citoyenneté et que ce soient elles qui délivrent un certificat de citoyenneté aux candidats Belges ayant passé avec succès un examen de citoyenneté. Cette procédure est conforme à l’article 5, § 1er, II, 3° de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980, en vertu duquel les Communautés sont compétentes pour la politique d’accueil et d’intégration des immigrants.

Wij zijn van mening dat de minimale inhoud van de burgerschapsproef moet worden vastgelegd in het Staatsburgerschapswetboek zelf en niet volledig mag worden overgelaten aan de Gemeenschappen, die daartoe een samenwerkingsakkoord moeten afsluiten. Een dergelijk samenwerkingsakkoord moet slechts, met inachtneming van het federale kader, de nadere inhoud en de organisatie van de burgerschapsproef regelen.

Het is raadzaam om een soort vangnetbepaling op te nemen voor het geval dat de Gemeenschappen geen overeenstemming bereiken over een samenwerkingsakkoord. Indien er één jaar na de inwerkingtreding van het Staatsburgerschapswetboek nog steeds geen samenwerkingsakkoord is gesloten, moeten de nadere inhoud en de organisatie van de burgerschapsproef worden geregeld in een koninklijk besluit dat is overlegd in de Ministerraad. Uiteraard is het mogelijk dat naderhand alsnog een samenwerkingsakkoord wordt gesloten, in welk geval dat koninklijk besluit ophoudt van kracht te zijn.

Overeenkomstig de artikelen 170, § 2, en 173 van de Grondwet zullen de Gemeenschappen aan de kandidaten een retributie, als belasting, kunnen opleggen.

Art. 14

Vandaag is het zo dat het verzoek tot naturalisatie wordt gericht aan de Kamer van volksvertegenwoordigers (eventueel door toedoen van de ambtenaar van de burgerlijke stand), die het voor advies verzendt aan het parket van de rechtbank van eerste aanleg (en aan de Dienst Vreemdelingenzaken en de Veiligheid van de Staat). Dit artikel wil die gang van zaken omkeren. Het verzoek wordt overhandigd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, die het, samen met het advies van het college van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeente, verzendt aan het parket. Aangezien de integratiewil van de betrokkene reeds is gebleken door het met vrucht afleggen van een burgerschapsproef, zal de taak van het parket er vooral in bestaan om na te gaan of er geen gewichtige feiten zijn die de verkrijging van de Belgische nationaliteit in de weg staan. Het verzoek wordt slechts aan de Kamer van volksvertegenwoordigers overgezonden in geval van een gunstig advies.

Deze procedure zal een einde maken aan het lichtzinnig naast zich neerleggen van negatieve adviezen die zijn verstrekt door het parket. Er moet tot elke prijs worden vermeden dat politici om electorale redenen massaal naturalisaties goedkeuren zonder stil te staan bij de impact hiervan. Door deze werkwijze te hanteren, wordt bovendien het prangende probleem van de krappe adviestermijn ten gronde opgelost.

Nous sommes d'avis que le contenu minimal de l'examen de citoyenneté doit être déterminé dans le texte même du Code de la citoyenneté et ne peut être intégralement laissé à l'appréciation des Communautés, qui doivent à cet effet conclure un accord de coopération. Cet accord ne devrait régler, dans le respect du cadre fédéral, que le contenu et l'organisation de l'examen de citoyenneté.

Il s'indique de prévoir une sorte de "filet de sécurité" pour le cas où les Communautés ne s'entendraient pas sur un accord de coopération. Si un accord de cette nature n'a toujours pas été conclu un an après l'entrée en vigueur du Code de la citoyenneté, le contenu et l'organisation de l'examen de citoyenneté devront être réglés par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres. Il est évidemment envisageable qu'un tel accord soit encore conclu après cette date, auquel cas cet arrêté royal cessera de produire ses effets.

Conformément aux articles 170, § 2, et 173 de la Constitution, les Communautés pourront imposer une rétribution, à titre d'impôt, aux candidats.

Art. 14

À l'heure actuelle, la demande de naturalisation est adressée à la Chambre des représentants (le cas échéant, par l'intermédiaire de l'officier de l'état civil), qui la transmet pour avis au parquet du tribunal de première instance (et à l'Office des Étrangers et à la Sûreté de l'État). Cet article vise à renverser cette procédure. La demande est transmise à l'officier de l'état civil qui l'envoie, accompagnée de l'avis du collège des bourgmestre et échevins de la commune concernée, au parquet. Étant donné que la volonté d'intégration de l'intéressé a déjà été démontrée par la réussite de l'examen de citoyenneté, la tâche du parquet consistera principalement à vérifier qu'aucun fait grave n'empêche l'acquisition de la nationalité. La demande n'est transmise à la Chambre des représentants que si l'avis est favorable.

Cette procédure ne permettra plus d'ignorer les avis négatifs du parquet. Il faut absolument éviter que les responsables politiques approuvent des naturalisations en masse pour des raisons électorales sans réfléchir à leur impact. Cette façon de procéder permet en outre de résoudre totalement le problème préoccupant du bref délai d'avis.

De procureur des Konings moet ten slotte *a posteriori* nagaan of de genaturaliseerde zijn verbintenis tot afstand van zijn oorspronkelijke nationaliteit binnen de door het wetboek bepaalde termijn heeft nageleefd. Wanneer vaststaat dat de genaturaliseerde heeft nagelaten afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit, verliest hij van rechtswege zijn Belgische nationaliteit.

Art. 15

De collectieve verkrijging van de Belgische nationaliteit werd eertijds in het Wetboek van de Belgische nationaliteit “toekenning van de Belgische nationaliteit als gezamenlijk gevolg van een akte van verkrijging” genoemd (artikel 12 WBN). Bedoeld werd en wordt hier nog steeds de verwerving van de Belgische nationaliteit door een minderjarige ten gevolge van de vrijwillige verkrijging door een ouder of adoptant ervan. Wij kiezen de term “verkrijging”. Weliswaar verwerft de minderjarige de Belgische nationaliteit zonder dat hijzelf een rechtshandeling verricht, maar het is een verwerving waaraan een vrijwillige verkrijging door de ouder of adoptant ten grondslag ligt.

Art. 16

Dit artikel heeft tot doel administratieve vergissingen te regulariseren. Wanneer iemand tien jaar in het bezit van de staat van Belgisch onderdaan is geweest, maar er door een administratieve vergissing bij de overheidsdiensten formeel geen nationaliteitsverwerving plaatsvond, kan hij door een verklaring af te leggen, de Belgische nationaliteit verwerven. Naar onze mening moet de rechtbank van eerste aanleg niet slechts over de mogelijkheid beschikken om de inwilliging van de verklaring te weigeren op grond van een ontoereikend bezit van de staat van Belgisch onderdaan, maar eveneens wegens gewichtige feiten eigen aan de persoon.

Art. 17, 18, 19 en 20

De artikelen 17, 18 en 19 betreffen de omstandigheden die tot het verlies van de Belgische nationaliteit aanleiding geven. Het ligt voor de hand dat iemand die vrijwillig de nationaliteit van een ander land verkrijgt, automatisch zijn Belgische nationaliteit verliest. Net als in het geval van naturalisatie geldt ook hier dat men een ondubbelzinnige keuze moet maken tussen de ene of de andere nationaliteit.

De mogelijkheid tot verklaring van afstand van de Belgische nationaliteit (artikel 17, § 1, 2°) was eveneens reeds voorzien in het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

Enfin, le procureur du Roi doit vérifier *a posteriori* que la personne naturalisée a respecté son engagement à renoncer à sa nationalité étrangère dans le délai prévu par la loi. Lorsqu’il est établi que l’intéressé n’a pas renoncé à sa nationalité étrangère, il perd de plein droit la citoyenneté belge.

Art. 15

À l’époque, l’acquisition collective de la citoyenneté belge était appelée, dans le Code de la nationalité belge, “Attribution de la nationalité belge par effet collectif d’un acte d’acquisition” (article 12 dudit Code). Il s’agissait donc, à l’époque comme aujourd’hui, de l’obtention de la nationalité belge par un mineur par suite de l’acquisition volontaire de la nationalité belge par son auteur ou adoptant. Nous préférons le terme “acquisition”. Il est vrai que l’enfant mineur obtient la citoyenneté sans avoir posé aucun acte lui-même, mais il s’agit d’une obtention basée sur l’acquisition volontaire de l’auteur ou de l’adoptant.

Art. 16

Cet article a pour but de régulariser les situations résultant d’erreurs administratives. Si une personne a joui durant dix années de la possession de l’état de ressortissant belge, mais que, par suite d’une erreur administrative des services de l’autorité, aucune obtention formelle de la nationalité n’est encore intervenue, cette personne peut obtenir la nationalité belge en faisant une déclaration. Nous sommes d’avis que le tribunal de première instance doit pouvoir refuser l’agrément de la déclaration non seulement en raison de la possession insuffisante de l’état de ressortissant belge, mais également en raison de faits personnels graves.

Art. 17, 18, 19 et 20

Les articles 17, 18 et 19 concernent les circonstances qui peuvent entraîner la perte de la nationalité. Il va de soi que quiconque acquiert volontairement la nationalité d’un autre pays perdra automatiquement la nationalité belge. De même que dans le cas de la naturalisation, il faut, en l’espèce également, opter sans équivoque pour l’une ou l’autre nationalité.

Le Code de la nationalité belge prévoyait également la possibilité de faire une déclaration pour renoncer à la nationalité belge (article 17, § 1er, 2°).

Wanneer de vreemdeling die zich heeft laten naturaliseren, zijn oorspronkelijke nationaliteit niet van rechtswege heeft verloren ten gevolge van de verkrijging van de Belgische nationaliteit en evenmin binnen de gestelde termijn afstand heeft gedaan van zijn oorspronkelijke nationaliteit, wordt zijn naturalisatie als onbestaand beschouwd (tenzij hij aantoonst dat hij al het mogelijke heeft gedaan om tijdig afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit). In dat geval mag immers worden verondersteld dat de vreemdeling is teruggekomen op zijn keuze voor de Belgische nationaliteit.

De verlening van de Belgische nationaliteit op grond van adoptie door een Belgisch onderdaan wordt ongedaan gemaakt wanneer blijkt dat de betrokkene reeds meer dan 18 jaar was ten tijde van zijn adoptie.

Artikel 18 gaat specifiek over de gevallen waarin de Belgische nationaliteit verloren gaat op grond van een rechterlijke uitspraak. We nemen van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (artikel 23) de term vervallenverklaring over. In tegenstelling tot het gewone verlies van de Belgische nationaliteit is de herverkrijging ervan in geval van vervallenverklaring niet gewenst. Voor het overige wordt inzake de vervallenverklaring een soortgelijke procedure gevolgd als die welke op dit ogenblik wordt gehanteerd. De vordering tot vervallenverklaring wordt voortaan echter vervolgd voor de correctionele rechtbank en niet langer voor het hof van beroep. Gelet op de verplichtingen van België op grond van het op 30 augustus 1961 te New York ondertekende VN-Verdrag tot beperking der staatloosheid, waarbij België partij is sinds 1 juli 2014, spreekt de rechter de vervallenverklaring niet uit indien dit tot gevolg zou hebben dat de betrokkene staatloos wordt.

Artikel 19 verleent aan de Koning de bevoegdheid om de verkrijging van de Belgische nationaliteit in te trekken indien komt vast te staan dat deze is verkregen door middel van fraude.

Voor minderjarigen geldt op grond van artikel 20 de regel dat zij Belgisch onderdaan blijven zolang een ouder of een adoptant de Belgische nationaliteit behoudt. Wanneer een ouder of adoptant echter de Belgische nationaliteit verliest en geen van beide ouders de Belgische nationaliteit nog langer bezit, verliezen ook de minderjarige kinderen de Belgische nationaliteit, tenzij dit tot gevolg zou hebben dat zij staatloos worden.

Art. 21

Voor de personen die de Belgische nationaliteit hebben verloren, moet het mogelijk zijn om deze op relatief eenvoudige wijze te herverkrijgen. Ook de huidige wetgeving voorziet in deze mogelijkheid. Zo kan van de verplichting

Si l'étranger qui a obtenu la naturalisation n'a pas perdu de plein droit sa nationalité d'origine à la suite de l'acquisition de la nationalité belge et n'a pas renoncé à sa nationalité d'origine dans le délai imparti, sa naturalisation est considérée comme nulle et non avenue (à moins qu'il ne démontre avoir fait tout ce qu'il a pu pour renoncer à temps à sa nationalité d'origine). On peut en effet supposer, dans ce cas, que l'étranger est revenu sur son choix en faveur de la nationalité belge.

L'attribution de la nationalité belge en raison de l'adoption par un ressortissant belge est frappée de nullité s'il apparaît que l'intéressé avait déjà atteint l'âge de dix-huit ans au moment de son adoption.

L'article 18 porte spécifiquement sur les cas de perte de la nationalité belge par décision de justice. L'expression "déclaration de déchéance" (article 23) provient du Code de la nationalité belge. Le recouvrement de la nationalité belge n'est pas souhaité en cas de déchéance, contrairement à ce qui est permis en cas de simple perte de la nationalité belge. Pour le surplus, la procédure applicable en cas de déchéance sera similaire à la procédure actuelle. L'action en déchéance est toutefois poursuivie devant le tribunal de première instance, et plus devant la cour d'appel. Compte tenu des obligations qui incombent à la Belgique en vertu de la Convention des Nations Unies sur la réduction des cas d'apatridie, signée à New York le 30 août 1961, à laquelle la Belgique est partie depuis le 1er juillet 2014, le juge ne prononce pas la déchéance au cas où celle-ci entraînerait l'apatridie de l'intéressé.

L'article 19 habilite le Roi à retirer la nationalité belge, s'il est établi que celle-ci a été acquise de manière frauduleuse.

En ce qui concerne les mineurs, l'article 20 prévoit qu'ils resteront ressortissants belges aussi longtemps qu'un des auteurs ou adoptants conservera la nationalité belge. Toutefois, si un auteur ou adoptant perd la nationalité belge et qu'aucun des auteurs ne possède la nationalité belge, les enfants mineurs la perdront également, sauf si cette situation entraîne leur apatridie.

Art. 21

Les personnes qui ont perdu la nationalité belge doivent pouvoir la recouvrer de manière relativement simple. La législation actuelle prévoit également cette possibilité. C'est pourquoi elles ne seront pas tenues de

om een burgerschapsproef af te leggen, worden afgezien. De herkrijging wordt voorbehouden aan degenen die Belgisch onderdaan waren door toekenning (afstamming, adoptie of geboorte) en is bovendien uitgesloten voor degenen van wie de Belgische nationaliteit vervallen werd verklaard of werd ingetrokken. De burgerschapsproef is niet verplicht. Net zoals de verwerving en het verlies houdt ook de herkrijging van de Belgische nationaliteit een keuze voor één nationaliteit in. De betrokkene moet dus afstand doen van zijn vreemde nationaliteit. Dit moet, net zoals bij de naturalisatie, worden gecontroleerd door de procureur des Konings.

Art. 22

Het wetsvoorstel wil het aantal gevallen van meervoudige nationaliteit zoveel mogelijk beperken. Zo wordt van de vreemdeling die zich wenst te laten naturaliseren, geëist dat hij afstand doet van zijn vreemde nationaliteit. Voor de gevallen waarin de meervoudige nationaliteit nog voorkomt, bestaat de beste manier om wetsconflicten op te lossen in de toepassing van het territorialiteitsprincipe. Dit impliceert dat de gerechtelijke en administratieve overheden enkel rekening houden met de Belgische nationaliteit van een persoon die daarnaast ook nog de nationaliteit van een of meer andere staten bezit.

In verband met de diplomatieke en consulaire bescherming is een regeling opgenomen die de regels van het volkenrecht eerbiedigt, maar die het mogelijk maakt om op te komen voor minderjarige Belgische onderdanen met meervoudige nationaliteit die door een vreemde ouder zijn ontvoerd.

Art. 23

Het uitgangspunt is dat eenieder die op de datum van inwerkingtreding van dit wetboek de Belgische nationaliteit bezit, vanaf die datum Belgisch onderdaan is.

Degenen die bij de inwerkingtreding van het Staatsburgerschapswetboek meerderjarig zijn, vóór de inwerkingtreding van het Staatsburgerschapswetboek de Belgische nationaliteit anders dan door toekenning hebben verworven en behalve Belgisch onderdaan tevens onderdaan zijn van een of meer andere staten, moeten evenwel – op straffe van verlies van de Belgische nationaliteit – binnen drie jaar na de inwerkingtreding van het Staatsburgerschapswetboek het bewijs leveren dat zij afstand hebben gedaan van de nationaliteit van die andere staat of staten dan wel, bij gebreke van dit bewijs, aantonen dat zij al het mogelijke daartoe hebben gedaan. Eveneens op straffe van verlies van

passer un examen de citoyenneté. Seules les personnes devenues ressortissants belges par attribution (filiation, adoption ou naissance) pourront recouvrer la nationalité. Les personnes déchues de la nationalité belge ou à qui elle aura été retirée ne pourront par contre pas la recouvrer. L'examen de citoyenneté ne sera pas obligatoire. Le recouvrement de la nationalité, tout comme son obtention et sa perte, implique aussi que l'on opte pour une seule nationalité. L'intéressé devra donc renoncer à sa nationalité étrangère. Cette renonciation devra, tout comme en cas de naturalisation, être contrôlée par le procureur du Roi.

Art. 22

La présente proposition de loi vise à limiter autant que possible le nombre de cas de pluralité de nationalités. Tout étranger qui souhaitera être naturalisé devra donc renoncer à sa nationalité étrangère. S'il subsiste une pluralité de nationalités, la meilleure manière de résoudre des conflits de législations consistera à appliquer le principe de territorialité, ce qui implique que les autorités administratives et judiciaires belges ne tiendront compte que de la nationalité belge d'une personne qui possède également la nationalité d'un autre État ou d'autres États.

En ce qui concerne la protection diplomatique et consulaire, la présente proposition de loi contient une disposition qui, tout en respectant les règles en matière de droit des gens, permet de défendre les intérêts des citoyens belges mineurs possédant plusieurs nationalités qui ont été enlevés par un parent étranger.

Art. 23

En principe, toute personne qui, à la date de l'entrée en vigueur du présent code, possèdera la nationalité belge, sera ressortissant belge à partir de cette date.

Les personnes majeures au moment de l'entrée en vigueur du Code de la citoyenneté, qui, avant son entrée en vigueur, auront obtenu la nationalité belge autrement que par attribution et qui, en plus d'être belges, seront ressortissantes d'un autre État ou de plusieurs autres États, devront toutefois, sous peine de perdre la nationalité belge, apporter la preuve, dans les trois ans de l'entrée en vigueur du Code de la citoyenneté, qu'elles ont renoncé à la nationalité de l'autre État ou des autres États ou, à défaut de preuve, démontrer qu'elles ont tout fait pour y parvenir. Sous peine également de perdre la nationalité belge, ces mêmes personnes devront, dans

de Belgische nationaliteit moeten diezelfde personen binnen dezelfde termijn van drie jaar slagen voor een burgerschapsproef als bedoeld in artikel 13 van het Staatsburgerschapswetboek.

Het verlies van de Belgische nationaliteit voor de bovengenoemde personen heeft eveneens tot gevolg dat deze verloren gaat voor hun minderjarige kinderen, tenzij dat verlies de staatloosheid van deze kinderen zou meebrengen dan wel een ouder of adoptant de Belgische nationaliteit behoudt.”

Art. 3, 4 en 5

Een aantal bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek wordt gewijzigd om dit wetboek in overeenstemming te brengen met de bepalingen van het Staatsburgerschapswetboek.

Art. 6

In artikel 634 van het Wetboek van strafvordering wordt voor alle duidelijkheid bepaald dat wie ten gevolge van een strafrechtelijke veroordeling de Belgische nationaliteit verliest, niet opnieuw Belg wordt door herstel in eer en rechten.

Art. 7, 8, 9, 10, 11 en 12

Deze artikelen wijzigen de wetbepalingen die ook bij de wet van 28 juni 1984 werden gewijzigd. Het gaat hier om bijzondere wetten betreffende de verwerving van de Belgische nationaliteit die werden uitgevaardigd naar aanleiding van de beide wereldoorlogen. De verwijzing naar de bepalingen van het Wetboek van de Belgische nationaliteit werd vervangen door een verwijzing naar de daarmee overeenstemmende bepalingen van het Staatsburgerschapswetboek.

De redactie van artikel 1 van de Besluitwet van 12 oktober 1918, gewijzigd bij wetten van 15 december 1980 en 28 juni 1984, maakt het evenwel noodzakelijk de verwijzing naar het Wetboek van de Belgische nationaliteit te laten staan en de verwijzing naar het Staatsburgerschapswetboek toe te voegen (artikel 5 van het wetsvoorstel).

Art. 13

Bij artikel 13 van dit wetsvoorstel wordt het Wetboek van de Belgische nationaliteit opgeheven.

le même délai de trois ans, avoir réussi un examen de citoyenneté visé à l'article 1er 23 du Code de la citoyenneté.

La perte de la nationalité belge des personnes susmentionnées entraînera également la perte de la nationalité belge pour leurs enfants mineurs, sauf si cette perte entraîne l'apatridie de ces enfants ou si un auteur ou un adoptant conserve la nationalité belge.

Art. 3, 4 et 5

Plusieurs dispositions du Code judiciaire sont modifiées afin de mettre ce code en concordance avec les dispositions du Code de la citoyenneté.

Art. 6

Il est précisé par souci de clarté dans l'article 634 du Code d'instruction criminelle que la réhabilitation d'une personne qui a perdu la nationalité belge à la suite d'une condamnation pénale n'a pas pour effet de lui faire recouvrer la nationalité belge.

Art. 7, 8, 9, 10, 11 et 12

Ces articles modifient les dispositions légales qui avaient également été modifiées par la loi du 28 juin 1984. Il s'agit en l'espèce de lois spéciales relatives à l'acquisition de la nationalité belge promulguées à la suite des deux guerres mondiales. Le renvoi aux dispositions du Code de la nationalité belge a été remplacé par un renvoi aux dispositions correspondantes du Code de la citoyenneté.

La rédaction de l'article 1er de l'arrêté-loi du 12 octobre 1918, modifié par les lois du 15 décembre 1980 et du 28 juin 1984, impose toutefois de maintenir le renvoi au Code de la nationalité belge et d'ajouter le renvoi au Code de la citoyenneté (article 5 de la proposition de loi).

Art. 13

L'article 13 de la présente proposition de loi abroge le Code de la nationalité belge.

Art. 14

Artikel 14 regelt de inwerkingtreding van het Staatsburgerschapswetboek.

Werner Somers (VB)
Francesca Van Belleghem (VB)
Ortwin Depoortere (VB)
Barbara Pas (VB)

Art. 14

L'article 14 règle l'entrée en vigueur du Code de la citoyenneté.

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Een Staatsburgerschapswetboek wordt ingevoerd met de volgende bepalingen:

“STAATSBURGERSCHAPSWETBOEK**HOOFDSTUK 1. Algemene bepalingen****Artikel 1**

Met de Belgische nationaliteit wordt bedoeld het behoren tot een van de drie Gemeenschappen als bedoeld in artikel 2 van de Grondwet.

Voor de toepassing van de bepalingen van dit wetboek wordt als minderjarig beschouwd hij die de volle leeftijd van 18 jaren nog niet heeft bereikt, tenzij hij volgens zijn nationale wet reeds meerderjarig is.

Een hoofdverblijf in België wordt voor de toepassing van dit wetboek slechts in aanmerking genomen voor zover de betrokkene tijdens dat hoofdverblijf is ingeschreven in het vreemdelingenregister of het bevolkingsregister.

Art. 2

Toekenning, verkrijging, verlies en her verkrijging van de Belgische nationaliteit, uit welke oorzaak ook, hebben alleen gevolgen voor de toekomst.

Art. 3

De afstamming heeft voor het bezit van de Belgische nationaliteit alleen dan van rechtswege gevolgen indien ze is vastgesteld voordat het kind de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt of ontvoegd wordt voor die leeftijd.

Art. 4

Het bewijs van de Belgische nationaliteit wordt geleverd door aan te tonen dat de bij de Belgische wet opgelegde voorwaarden en vormvereisten zijn vervuld.

Wanneer de Belgische nationaliteit alleen op afstamming of adoptie berust, wordt het, behoudens tegenbewijs,

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

Il est instauré un Code de la citoyenneté contenant les dispositions suivantes:

“CODE DE LA CITOYENNETÉ**CHAPITRE 1er. Dispositions générales****Article 1er**

Par nationalité belge, il y a lieu d'entendre l'appartenance à l'une des trois Communautés visées à l'article 2 de la Constitution.

Pour l'application des dispositions du présent Code, est réputée mineure la personne qui n'a pas encore atteint l'âge de dix-huit ans accomplis, à moins qu'elle ne soit déjà majeure en vertu de sa loi nationale.

Pour l'application du présent Code, une résidence principale en Belgique n'est prise en considération que pour autant qu'au cours de la période visée, l'intéressé ait été inscrit au registre des étrangers ou au registre de la population.

Art. 2

L'attribution, l'acquisition, la perte ou le recouvrement de la nationalité belge, de quelque cause qu'ils procèdent, ne produisent d'effet que pour l'avenir.

Art. 3

La filiation n'a d'effet de plein droit en matière de nationalité belge que si elle est établie avant que l'enfant n'atteigne l'âge de dix-huit ans ou ne soit émancipé avant cet âge.

Art. 4

La preuve de la nationalité belge est faite en établissant l'existence des conditions et formalités requises par la loi belge.

Toutefois, lorsque la nationalité belge trouve sa seule source dans la filiation ou l'adoption, elle est tenue pour

als bewezen beschouwd, indien de persoon, aan wie de belanghebbende zijn Belgische nationaliteit beweert te ontleen, zonder onderbreking de staat van Belgisch onderdaan heeft bezeten.

Het bezit van de staat van Belg wordt verkregen door de uitoefening van de rechten welke uitsluitend aan Belgen worden toegekend.

Art. 5

Iedere rechtshandeling met betrekking tot de toekenning, de verkrijging, het behoud, het verlies of de her verkrijging van de Belgische nationaliteit, kan worden verricht krachtens een bijzondere en authentieke volmacht.

Art. 6

Personen die onbekwaam zijn wegens hun geestestoestand, worden, voor het verrichten van rechtshandelingen inzake nationaliteit, vertegenwoordigd door hun wettelijke vertegenwoordiger.

Personen aan wie een bewindvoerder is toegevoegd, kunnen door deze worden vertegenwoordigd.

HOOFDSTUK 2. Verwerving van de Belgische nationaliteit

Art. 7

§ 1. De verwerving van de Belgische nationaliteit gebeurt door:

1° toekenning van de nationaliteit, die geen vrijwillige handeling van de belanghebbende met het oog op deze verwerving onderstelt;

2° verkrijging van de nationaliteit, die een vrijwillige handeling van de belanghebbende met het oog op deze verwerving onderstelt.

De Belgische nationaliteit wordt eveneens verworven via de verkrijging indien de belanghebbende een minderjarige persoon is die de Belgische nationaliteit heeft verworven ten gevolge van een vrijwillige handeling van een ouder of adoptant die over de belanghebbende het gezag uitoefent.

§ 2. De Belgische nationaliteit wordt onder de voorwaarden zoals bepaald in dit wetboek toegekend op grond van:

1° de afstamming van een Belg;

2° de geboorte in België, of;

établie, sauf preuve contraire, si la personne dont l'intéressé prétend tenir cette nationalité belge a joui d'une manière constante de la qualité de ressortissant belge.

Une personne possède l'état de Belge si elle exerce les droits qui sont reconnus exclusivement aux Belges.

Art. 5

Tout acte juridique ayant pour objet l'attribution, l'acquisition, la conservation, la perte ou le recouvrement de la nationalité belge peut être accompli en vertu d'une procuration spéciale et authentique.

Art. 6

Les personnes qui sont incapables en raison d'une déficience mentale sont représentées, pour accomplir des actes juridiques en matière de nationalité, par leur représentant légal.

Les personnes pourvues d'un administrateur peuvent être représentées par ce dernier.

CHAPITRE 2. Obtention de la nationalité belge

Art. 7

§ 1er. La nationalité belge s'obtient par:

1° attribution, si elle n'est pas subordonnée à un acte volontaire de l'intéressé en vue de cette obtention;

2° acquisition, si elle est subordonnée à un acte volontaire de l'intéressé en vue de cette obtention.

La nationalité belge s'obtient également par acquisition si l'intéressé est une personne mineure qui a obtenu la nationalité belge à la suite d'un acte volontaire d'un parent ou d'un adoptant qui a autorité sur elle.

§ 2. La nationalité belge est attribuée, aux conditions fixées dans le présent Code, à ceux qui:

1° descendent d'un citoyen belge;

2° sont nés en Belgique;

3° de adoptie door een Belg.

§ 3. De Belgische nationaliteit wordt onder de in dit wetboek vastgestelde voorwaarden verkregen door:

1° naturalisatie;

2° collectieve verkrijging, of;

3° de verklaring van het bezit van de staat van Belgisch onderdaan.

Afdeling 1. Toekenning van de Belgische nationaliteit op grond van de afstamming van een Belgisch onderdaan

Art. 8.

§ 1. Belg zijn:

1° het kind dat in België is geboren uit een Belgische onderdaan;

2° het kind dat in het buitenland is geboren uit een Belgische onderdaan die op zijn beurt geboren is in België of in een gebied dat ten tijde van de geboorte van deze Belgische onderdaan onder Belgische soevereiniteit of onder Belgisch bestuur stond;

3° het kind dat is geboren in het buitenland uit een Belgische onderdaan die binnen een termijn van vijf jaar na de geboorte van het kind een verklaring heeft afgelegd waarin hij verzoekt om de toekenning van de Belgische nationaliteit aan zijn kind, en;

4° het kind dat is geboren uit een Belgische onderdaan, op voorwaarde dat het geen ander nationaliteit bezit of behoudt tot de leeftijd van 18 jaar of tot zijn ontvoogding voor die leeftijd.

De in het eerste lid, 3°, bedoelde verklaring wordt afgelegd ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de hoofdverblijfplaats van de belanghebbende of, in het buitenland, ten overstaan van het hoofd van de Belgische diplomatieke zending of consulaire post. Zij wordt ingeschreven in het register van de geboorteakten of in het aanvullende register dan wel in een bijzonder in tweevoud gehouden register. De ambtenaar van de burgerlijke stand treedt op zonder getuigen. Bovendien wordt de verklaring vermeld op de kant van de geboorteakte die in België is opgemaakt of overgeschreven.

Degene aan wie de Belgische nationaliteit krachtens het eerste lid, 4°, is toegekend, behoudt de Belgische nationaliteit zolang niet is aangetoond, voordat hij de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt of ontvoogd is voor die leeftijd, dat hij een vreemde nationaliteit bezit.

3° ont été adoptés par un citoyen belge.

§ 3. La nationalité belge s'acquiert aux conditions fixées dans le présent Code:

1° par naturalisation;

2° par acquisition collective;

3° et par déclaration de possession d'état de ressortissant belge.

Section 1re. Attribution de la nationalité belge en raison de la descendance d'un ressortissant belge

Art. 8.

§ 1er. Sont belges:

1° l'enfant né en Belgique d'un ressortissant belge;

2° l'enfant né à l'étranger d'un ressortissant belge qui est lui-même né en Belgique ou dans des territoires qui, à l'époque de la naissance de celui-ci, étaient soumis à la souveraineté belge ou confiés à l'administration de la Belgique;

3° l'enfant né à l'étranger d'un ressortissant belge ayant fait, dans un délai de cinq ans à dater de la naissance, une déclaration réclamant, pour son enfant, l'attribution de la nationalité belge, et;

4° l'enfant né d'un ressortissant belge, à condition qu'il ne possède pas ou ne conserve pas jusqu'à l'âge de dix-huit ans ou son émancipation avant cet âge, une autre nationalité.

La déclaration prévue à l'alinéa 1er, 3°, est faite devant l'officier de l'état civil de la résidence principale de l'intéressé ou, à l'étranger, devant le chef de la mission diplomatique ou consulaire belge. Elle est transcrite sur le registre aux actes de naissance, soit sur le registre supplétoire, soit sur un registre spécial tenu en double. L'officier de l'état civil instrumente sans l'assistance de témoins. Cette déclaration est, en outre, mentionnée en marge de l'acte de naissance dressé ou transcrit en Belgique.

Celui à qui la nationalité belge a été attribuée en vertu de l'alinéa 1er, 4°, conserve cette nationalité belge tant qu'il n'a pas été établi, avant qu'il n'ait atteint l'âge de dix-huit ans ou n'ait été émancipé avant cet âge, qu'il possède une nationalité étrangère.

§ 2. Voor de toepassing van paragraaf 1 dient de ouder, indien hij vóór de geboorte van het kind overleden is, op de dag van zijn overlijden de Belgische nationaliteit hebben bezeten.

§ 3. De afstamming die ten aanzien van een Belgische onderdaan is vastgesteld na de datum van het vonnis of het arrest dat de adoptie homologeert of uitspreekt, verleent de Belgische nationaliteit slechts aan het kind indien die afstamming is vastgesteld ten aanzien van de adoptant of diens echtgenoot.

§ 4. De persoon aan wie de Belgische nationaliteit werd toegekend op grond van de afstamming van een Belgische onderdaan, behoudt de Belgische nationaliteit wanneer zijn afstamming niet langer vaststaat nadat hij de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt of ontvoegd is voor die leeftijd.

Indien zijn afstamming niet langer vaststaat voordat hij de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt of voordat hij is ontvoegd, kunnen de handelingen die zijn aangegaan toen de afstamming nog vaststond en voor de geldigheid waarvan het bezit van de Belgische nationaliteit was vereist, niet worden betwist enkel en alleen omdat de belanghebbende de Belgische nationaliteit niet bezat. Hetzelfde geldt voor de rechten die voor deze datum zijn verkregen.

Afdeling 2. Toekenning van de Belgische nationaliteit op grond van de geboorte in België

Art. 9

§ 1. Belgisch onderdaan is het kind dat is geboren in België en dat op het ogenblik van de geboorte staatloos zou zijn indien het niet in het bezit was van de Belgische nationaliteit.

Het eerste lid is evenwel niet van toepassing indien het kind een andere nationaliteit kan verkrijgen mits zijn wettelijke vertegenwoordiger of vertegenwoordigers administratieve handelingen verrichten bij de diplomatieke of consulaire overheden van het land van de ouders of van een van hen.

Het in België gevonden pasgeboren kind wordt, behoudens bewijs van het tegendeel, vermoed in België te zijn geboren.

§ 2. De persoon aan wie de Belgische nationaliteit werd toegekend op grond van de geboorte in België, behoudt de Belgische nationaliteit wanneer zijn geboorte in België of zijn staatloosheid op het ogenblik van de geboorte niet langer vaststaat nadat hij de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt of ontvoegd is vóór die leeftijd.

§ 2. Pour l'application du § 1er, l'auteur doit, s'il est mort avant la naissance de l'enfant, avoir eu la nationalité belge au jour de son décès.

§ 3. La filiation établie à l'égard d'un ressortissant belge après la date du jugement ou de l'arrêt homologuant ou prononçant l'adoption n'attribue la nationalité belge à l'enfant que si cette filiation est établie à l'égard de l'adoptant ou du conjoint de celui-ci.

§ 4. La personne à laquelle a été attribuée la nationalité belge en raison de sa filiation à l'égard d'un ressortissant belge conserve cette nationalité belge si la filiation cesse d'être établie après qu'elle a atteint l'âge de dix-huit ans ou a été émancipée avant cet âge.

Si la filiation cesse d'être établie avant l'âge de dix-huit ans ou l'émancipation antérieure à cet âge, les actes passés avant que la filiation cesse d'être établie et dont la validité est subordonnée à la possession de la nationalité belge, ne peuvent être contestés pour le seul motif que l'intéressé n'avait pas cette nationalité belge. Il en est de même des droits acquis avant la même date.

Section 2. Attribution de la nationalité belge en raison de la naissance en Belgique.

Art. 9

§ 1er. Est ressortissant belge l'enfant né en Belgique et qui, au moment de sa naissance, serait apatride s'il n'avait cette nationalité.

L'alinéa 1er n'est toutefois pas d'application si l'enfant peut acquérir une autre nationalité moyennant l'accomplissement par son/ses représentant(s) légaux d'actes administratifs auprès des autorités diplomatiques ou consulaires du pays des parents ou de l'un d'eux.

L'enfant nouveau-né trouvé en Belgique est présumé, jusqu'à preuve du contraire, être né en Belgique.

§ 2. La personne à laquelle la nationalité belge a été attribuée en vertu de sa naissance en Belgique conserve cette nationalité lorsque sa naissance en Belgique ou sa condition d'apatride au moment de la naissance cesse d'être établie après qu'elle a atteint l'âge de dix-huit ans ou qu'elle a été émancipée avant cet âge.

Indien zijn geboorte in België of zijn staatloosheid op het ogenblik van de geboorte niet langer vaststaat voordat hij de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt of voordat hij is ontvoegd, kunnen de handelingen die zijn aangegaan toen de geboorte in België of de staatloosheid nog vaststond en voor de geldigheid waarvan het bezit van de Belgische nationaliteit vereist was, niet worden betwist enkel en alleen omdat de belanghebbende de Belgische nationaliteit niet bezat. Hetzelfde geldt voor de rechten die vóór deze datum zijn verkregen.

Afdeling 3. Toekenning van de Belgische nationaliteit op grond van de adoptie door een Belgisch onderdaan

Art. 10

§ 1. Belgisch onderdaan zijn:

1° het kind dat is geboren in België en dat wordt geadopteerd door een Belgische onderdaan;

2° het kind dat is geboren in het buitenland en dat wordt geadopteerd door een Belgische onderdaan die op zijn beurt is geboren in België of in een gebied dat ten tijde van de geboorte van deze laatste onder Belgische soevereiniteit of onder Belgisch bestuur stond;

3° het kind dat is geboren in het buitenland en dat wordt geadopteerd door een Belgische onderdaan die binnen een termijn van vijf jaar na de adoptie van het kind een verklaring heeft afgelegd waarin hij verzoekt om toekenning van de Belgische nationaliteit aan het kind, en;

4° het kind dat wordt geadopteerd door een Belgische onderdaan, op voorwaarde dat het geen ander nationaliteit bezit of behoudt tot de leeftijd van 18 jaar of tot zijn ontvoeging voor die leeftijd.

De in het eerste lid, 3°, bedoelde verklaring wordt afgelegd, ingeschreven en vermeld zoals bepaald in artikel 8, § 1, tweede lid.

§ 2. De Belgische nationaliteit wordt verworven op de dag dat de adoptie uitwerking krijgt, op voorwaarde dat de betrokkene op die dag de leeftijd van achttien jaar niet bereikt heeft of niet ontvoegd is vóór die leeftijd.

Afdeling 4. Verkrijging van de Belgische nationaliteit op grond van naturalisatie

Art. 11

De naturalisatie verleent de Belgische nationaliteit. Zij is een gunst die slechts wordt verleend indien er geen vermoedens bestaan dat de kandidaat een gevaar zou

Si la naissance en Belgique ou la condition d'apatride au moment de la naissance cesse d'être établie avant l'âge de dix-huit ans ou l'émancipation, les actes passés quand la naissance en Belgique ou la condition d'apatride était encore établie et dont la validité est subordonnée à la possession de la nationalité belge ne peuvent être contestés pour le seul motif que l'intéressé n'avait pas cette nationalité. Il en est de même pour les droits acquis avant la même date.

Section 3. Attribution de la nationalité belge en raison d'une adoption par un ressortissant belge

Art. 10

§ 1er. Sont ressortissants belges:

1° l'enfant né en Belgique et adopté par un ressortissant belge;

2° l'enfant né à l'étranger et adopté par un ressortissant belge, lui-même né en Belgique ou dans des territoires qui, à l'époque de la naissance de ce dernier, étaient soumis à la souveraineté belge ou confiés à l'administration de la Belgique;

3° l'enfant né à l'étranger et adopté par un ressortissant belge ayant fait, dans un délai de cinq ans à partir de la date de l'adoption, une déclaration réclamant l'attribution de la nationalité belge à l'enfant, et;

4° l'enfant adopté par un ressortissant belge, à condition que l'enfant ne possède pas ou ne conserve pas jusqu'à l'âge de dix-huit ans ou son émancipation avant cet âge, une autre nationalité.

La déclaration prévue à l'alinéa 1er, 3°, est faite, inscrite et mentionnée conformément à l'article 8, § 1er, alinéa 2.

§ 2. La nationalité belge est obtenue à la date à laquelle l'adoption produit ses effets pour autant que l'intéressé n'ait pas, à cette date, atteint l'âge de dix-huit ans ou ne soit pas émancipé avant cet âge.

Section 4. Acquisition de la nationalité belge par naturalisation

Art. 11

La naturalisation confère la nationalité belge. Il s'agit d'une faveur qui ne peut être accordée que lorsqu'il n'existe pas de présomption que le candidat pourrait

kunnen zijn voor de openbare orde, de goede zeden, de volksgezondheid of de veiligheid van de Staat.

Art. 12

§ 1. Het verzoek tot naturalisatie is ontvankelijk indien de belanghebbende voldoet aan de volgende voorwaarden:

1° hij verbindt er zich toe om afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit, ingeval de toepassing van zijn nationale wet niet reeds met zich meebrengt dat hij zijn oorspronkelijke nationaliteit verliest ten gevolge van de verkrijging van de Belgische nationaliteit;

2° hij heeft gedurende minstens tien jaar zijn hoofdverblijfplaats in België gehad, welke periode niet mag zijn onderbroken door tijdelijke afwezigheden van meer dan zes maanden, met dien verstande dat de gecumuleerde duur van dergelijke afwezigheden ten hoogste twee jaar mag bedragen.

De jaren gedurende welke de belanghebbende in België verbleef op grond van een machtiging, overeenkomstig artikel 61/1/1, § 3, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, om langer dan drie maanden in het Rijk te verblijven teneinde er te studeren in het hoger onderwijs of er een voorbereidend jaar tot hoger onderwijs te volgen, kunnen niet in aanmerking worden genomen om te voldoen aan de vereiste inzake verblijfsduur.

De termijn van tien jaar wordt verminderd tot vijf jaar voor de vreemde echtgenoot van een Belgische onderdaan, indien de echtgenoten tijdens de vijf jaar die aan het naturalisatieverzoek voorafgaan, onafgebroken waren gehuwd en samen in België verbleven.

3° hij is op het ogenblik van zijn verzoek toegelaten of gemachtigd tot een verblijf van onbeperkte duur in het Rijk of om er zich te vestigen op basis van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

4° hij heeft de leeftijd van 25 jaar bereikt;

5° hij is geslaagd voor een burgerschapsproef en levert het bewijs daarvan door overlegging van het in artikel 13, § 5, bedoelde burgerschapscertificaat;

6° hij werd in België of in een andere lidstaat van de Europese Unie nog nooit veroordeeld tot een effectieve gevangenisstraf van meer dan drie maanden waarvoor geen amnestie, uitwissing van veroordeling of herstel in

constituer un danger pour l'ordre public, les bonnes mœurs, la santé publique ou la sécurité de l'État.

Art. 12

§ 1er. La demande de naturalisation est recevable si l'intéressé satisfait aux conditions suivantes:

1° il s'engage à renoncer à sa nationalité initiale, dans le cas où l'application de sa loi nationale n'entraîne pas déjà la perte de cette nationalité en raison de l'acquisition de la nationalité belge;

2° il a eu sa résidence principale en Belgique pendant dix ans au moins, période qui ne peut pas être interrompue par des absences temporaires de plus de six mois, étant entendu que la durée cumulée de ces absences ne peut pas excéder deux ans.

Les années durant lesquelles l'intéressé a résidé en Belgique sur la base d'une autorisation de séjourner plus de trois mois dans le Royaume pour y faire des études dans l'enseignement supérieur ou y suivre une année préparatoire à l'enseignement supérieur, conformément à l'article 61/1/1, § 3, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, ne peuvent être prises en considération pour satisfaire à la condition de résidence.

Le délai de dix ans est ramené à cinq ans pour le conjoint étranger d'un ressortissant belge si les époux ont été mariés et ont résidé ensemble en Belgique sans interruption au cours des cinq ans qui ont précédé la demande de naturalisation.

3° il est, au moment de sa demande, admis ou autorisé à séjourner pour une durée illimitée dans le Royaume, ou à s'y établir, sur la base de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers;

4° il a atteint l'âge de vingt-cinq ans;

5° il a réussi un examen de citoyenneté et en apporte la preuve par la présentation du certificat de citoyenneté visé à l'article 13, § 5;

6° il n'a jamais été condamné, en Belgique ou dans un autre État membre de l'Union européenne, à un emprisonnement effectif de plus de trois mois, pour lequel il n'a pas bénéficié d'une amnistie, d'un effacement de

eer en rechten werd verkregen, en werd evenmin in een andere staat veroordeeld tot een effectieve gevangenisstraf wegens een misdrijf waarop door de Belgische wet een gevangenisstraf van drie maanden of meer is gesteld;

7° hij kan in de behoeften van zichzelf en van zijn gezinsleden voorzien, heeft geen belastingschulden en heeft tijdens de aan de indiening van het verzoek tot naturalisatie voorafgaande periode van vijf jaar gedurende ten minste vier jaar een inkomen uit arbeid of uit een zelfstandige beroepsactiviteit genoten;

8° hij legt een loyaliteitsverklaring af, waarin hij respect belooft voor de parlementaire democratie, de scheiding van kerk en staat, de nationale wetten, alsook de gewoonten en de cultuur van de Gemeenschap waartoe hij wenst te behoren;

9° hij levert een attest af van een daartoe door de Koning gemachtigde instelling voor medisch onderzoek, waaruit blijkt dat hij geen ernstig gevaar oplevert voor de volksgezondheid;

10° hij legt een door de Belgische overheid afgegeven uittreksel uit het Strafregister over.

§ 2. Het advies van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar de belanghebbende zijn hoofdverblijfplaats heeft, wordt ingewonnen om de integratiewil, het goed zedelijk gedrag en de financiële draagkracht van de kandidaat te kunnen beoordelen.

Art. 13

§ 1. De in artikel 12, § 1, 5°, bedoelde burgerschapsproef omvat tenminste de volgende onderdelen:

1° een schriftelijke verhandeling in de taal of een van de talen van het taalgebied waar de belanghebbende zijn hoofdverblijfplaats heeft, waarin de belanghebbende uiteenzet waarom hij de Belgische nationaliteit wenst te verwerven, en een schriftelijke verhandeling over een onderwerp dat door de in § 3, bedoelde burgerschapscommissie onmiddellijk vóór het begin van de schriftelijke proef door loting wordt vastgesteld, alsmede;

2° een mondeling gesprek in de in 1° bedoelde taal met de kandidaat om te peilen naar diens kennis van de staatsstructuur, van de rechtsbeginselen en de grondnormen van onze samenleving, alsmede van de geschiedenis en de cultuur van de Gemeenschap waartoe hij wenst te behoren.

De nadere inhoud en de organisatie van de burgerschapsproef worden geregeld in een samenwerkingsakkoord wordt gesloten tussen de Gemeenschappen

condamnation ou d'une réhabilitation, et n'a pas été condamné non plus, dans un autre État, à un emprisonnement effectif du chef d'une infraction passible, selon la loi belge, d'un emprisonnement de trois mois ou plus;

7° il est en mesure de pourvoir à ses propres besoins et à ceux des membres de sa famille, il n'a pas de dette fiscale et a bénéficié, durant au moins quatre des cinq années précédant l'introduction de la demande de naturalisation, d'un revenu du travail ou d'un revenu d'une activité professionnelle indépendante;

8° il fait une déclaration de loyauté, par laquelle il promet de respecter la démocratie parlementaire, la séparation de l'Église et de l'État, les lois nationales ainsi que les usages et la culture de la Communauté à laquelle il désire appartenir;

9° il fournit un certificat établi par un organisme d'inspection médicale habilité à cet effet par le Roi dont il ressort qu'il ne constitue pas un danger grave pour la santé publique;

10° il produit un extrait du casier judiciaire établi par les autorités belges.

§ 2. L'avis du collège des bourgmestre et échevins de la commune où l'intéressé a sa résidence principale est recueilli afin d'évaluer la volonté d'intégration, la bonne conduite et la capacité financière du candidat.

Art. 13

§ 1er. L'examen de citoyenneté visé à l'article 12, § 1er, 5°, comporte au moins les parties suivantes:

1° une dissertation écrite dans la langue ou l'une des langues de la région linguistique de la résidence principale de l'intéressé, dans laquelle celui-ci explique pourquoi il souhaite acquérir la nationalité belge, et une dissertation écrite sur un sujet tiré au sort, juste avant le début de l'épreuve écrite, par la commission de la citoyenneté visée au § 3, ainsi que;

2° un entretien avec le candidat, dans la langue visée au 1°, destiné à évaluer sa connaissance de la structure de l'État, des principes juridiques et des règles fondamentales de notre société, ainsi que de l'histoire et de la culture de la communauté dont il souhaite faire partie.

Le contenu et l'organisation de l'examen de citoyenneté font l'objet d'un accord de coopération entre les communautés en application de l'article 92bis, § 1er, de

met toepassing van artikel 92bis, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Indien er geen samenwerkingsakkoord als bedoeld in de vorige volzin is gesloten binnen een jaar na de inwerkingtreding van de wet tot invoering van het Staatsburgerschapswetboek, en zolang een dergelijk samenwerkingsakkoord niet is gesloten, worden de nadere inhoud en de organisatie van de burgerschapsproef geregeld door de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit.

§ 2. Tot de mondelinge proef als bedoeld in § 1, 2°, zal slechts worden overgegaan indien de kandidaat geslaagd is voor de in § 1, 1°, bedoelde schriftelijke proef.

§ 3. De burgerschapsproef wordt georganiseerd:

1° door een burgerschapscommissie die is aangesteld door de Vlaamse Gemeenschap overeenkomstig artikel 5, § 1, II, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen:

a) voor de kandidaten die hun hoofdverblijfplaats hebben in het Nederlandse taalgebied, en;

b) voor de kandidaten die hun hoofdverblijfplaats hebben in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad indien deze kandidaten hun burgerschapsproef in het Nederlands wensen af te leggen;

2° door een burgerschapscommissie die is aangesteld door de Franse Gemeenschap overeenkomstig voormelde bepaling:

a) voor de kandidaten die hun hoofdverblijfplaats hebben in het Franse taalgebied, en;

b) voor de kandidaten die hun hoofdverblijfplaats hebben in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad indien deze kandidaten hun burgerschapsproef in het Frans wensen af te leggen;

3° door een burgerschapscommissie die is aangesteld door de Duitstalige Gemeenschap overeenkomstig artikel 4, § 2, van de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, voor de kandidaten die hun hoofdverblijfplaats hebben in het Duitse taalgebied.

§ 4. De burgerschapsproef wordt jaarlijks in twee zittingen georganiseerd door de bevoegde commissie.

De kandidaat die twee opeenvolgende jaren in de tweede zitting niet is geslaagd voor de burgerschapsproef, kan pas opnieuw aan een dergelijke proef deelnemen na een tussenperiode van tweemaal twee zittingen.

la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980. À défaut d'accord de coopération au sens de la phrase précédente dans l'année qui suit l'entrée en vigueur de la loi instituant le Code de la citoyenneté, et tant qu'un accord de coopération au sens de la phrase précédente n'a pas été conclu, le contenu et l'organisation de l'examen de citoyenneté sont réglés par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

§ 2. L'épreuve orale visée au § 1er, 2°, n'est organisée que si le candidat a réussi l'épreuve écrite visée au § 1er, 1°.

§ 3. L'examen de citoyenneté est organisé:

1° par une commission de la citoyenneté instituée par la Communauté française en vertu de l'article 5, § 1er, II, 3°, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles:

a) pour les candidats qui ont leur résidence principale dans la région de langue française et;

b) pour les candidats qui ont leur résidence principale dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale si ces candidats souhaitent présenter leur examen de citoyenneté en français;

2° par une commission de la citoyenneté instituée par la Communauté flamande en vertu de la disposition précitée:

a) pour les candidats qui ont leur résidence principale dans la région de langue néerlandaise et;

b) pour les candidats qui ont leur résidence principale dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale si ces candidats souhaitent présenter leur examen de citoyenneté en néerlandais;

3° par une commission de la citoyenneté instituée par la Communauté germanophone en vertu de l'article 4, § 2, de la loi du 31 décembre 1983 de réformes institutionnelles pour la Communauté germanophone, pour les candidats qui ont leur résidence principale dans la région de langue allemande.

§ 4. L'examen de citoyenneté est organisé chaque année, en deux sessions, par la commission compétente.

Si un candidat échoue à l'examen de citoyenneté en seconde session pendant deux années consécutives, il ne peut représenter cet examen qu'après un intervalle de deux fois deux sessions.

§ 5. Indien de kandidaat is geslaagd voor de burgerschapsproef, wordt hem door de burgerschapscommissie een burgerschapscertificaat uitgereikt.

Art. 14

§ 1. Het met redenen omklede verzoek om naturalisatie wordt samen met het in artikel 13, § 5, bedoelde certificaat overhandigd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar de kandidaat zijn hoofdverblijfplaats heeft. De ambtenaar van de burgerlijke stand zendt het verzoek van de belanghebbende, samen met het in artikel 12, § 2, bedoelde advies, over aan het parket bij de rechtbank van eerste aanleg die bevoegd is voor de hoofdverblijfplaats van de belanghebbende.

De aanvraagformulieren, waarvan de inhoud door de Koning op voordracht van de minister bevoegd voor de Justitie wordt bepaald, kunnen worden bekomen bij elk gemeentebestuur.

De Koning bepaalt, op voordracht van de minister bevoegd voor de Justitie, welke akten en stavingstukken bij het verzoek worden gevoegd om te bewijzen dat is voldaan aan de in artikel 12 bedoelde voorwaarden.

§ 2. De verzoeker kan alle bijkomende documenten die hij nuttig acht ter staving ervan, bij zijn verzoek voegen.

§ 3. Het verzoek om naturalisatie vervalt wanneer de belanghebbende na de indiening ervan ophoudt zijn hoofdverblijf in België te hebben.

§ 4. De procureur des Konings gaat, na kennis te hebben genomen van het in artikel 12, § 2, bedoelde advies, na of de in artikel 12, § 1, bedoelde voorwaarden zijn vervuld.

Daartoe:

1° beveelt hij een moraliteitsonderzoek;

2° stelt hij een onderzoek in om na te gaan of er geen gewichtige feiten voorhanden zijn die een bezwaar vormen tegen de verkrijging van de Belgische nationaliteit door de kandidaat, en;

3° wint hij het advies in van de Dienst Vreemdelingenzaken en van de Veiligheid van de Staat.

§ 5. De procureur des Konings zendt het verzoek slechts naar de Kamer van volksvertegenwoordigers wanneer zijn advies alsook de adviezen van de Dienst Vreemdelingenzaken en de Veiligheid van de Staat gunstig zijn.

§ 5. Si le candidat a réussi l'examen de citoyenneté, la commission de la citoyenneté lui délivre un certificat de citoyenneté.

Art. 14

§ 1er. La demande de naturalisation motivée, accompagnée du certificat visé à l'article 13, § 5, est remise à l'officier de l'état civil de la commune où le candidat a sa résidence principale. L'officier de l'état civil transmet la demande de l'intéressé avec l'avis visé à l'article 12, § 2, au parquet du tribunal de première instance compétent pour la résidence principale de l'intéressé.

Les formulaires de demande, dont le contenu est défini par le Roi sur proposition du ministre de la Justice, peuvent être obtenus auprès de toute administration communale.

Le Roi détermine, sur proposition du ministre de la Justice, les actes et justificatifs qui seront joints à la demande pour apporter la preuve qu'il est satisfait aux conditions visées à l'article 12.

§ 2. Le demandeur peut joindre à sa demande tous les documents supplémentaires qu'il juge utiles pour justifier celle-ci.

§ 3. La demande de naturalisation devient caduque si, après son introduction, son auteur cesse d'avoir sa résidence principale en Belgique.

§ 4. Après avoir pris connaissance de l'avis visé à l'article 12, § 2, le procureur du Roi vérifie si les conditions prévues à l'article 12, § 1er, sont remplies.

À cet effet:

1° il ordonne une enquête de moralité;

2° il procède à une enquête sur l'existence éventuelle de faits graves faisant obstacle à l'octroi de la nationalité belge au candidat et;

3° il sollicite l'avis de l'Office des Étrangers et de la Sûreté de l'État

§ 5. Le procureur du Roi ne transmet la demande à la Chambre des représentants que lorsque son avis et ceux de l'Office des Étrangers et de la Sûreté de l'État sont favorables.

§ 6. De akte van naturalisatie die is aangenomen door de Kamer van volksvertegenwoordigers en die is bekrachtigd door de Koning op voordracht van de minister bevoegd voor de Justitie, wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*. Deze akte heeft uitwerking vanaf de dag van die bekendmaking.

§ 7. Binnen een jaar na de bekendmaking van de akte van naturalisatie in het *Belgisch Staatsblad* levert de genaturaliseerde de procureur des Konings het bewijs dat hij afstand heeft gedaan van zijn oorspronkelijke nationaliteit of dat hij van rechtswege zijn oorspronkelijke nationaliteit heeft verloren ten gevolge van de verkrijging van de Belgische nationaliteit.

Afdeling 5. Collectieve verkrijging van de Belgische nationaliteit

Art. 15

Belgisch onderdaan zijn:

1° het niet-ontvoogde minderjarige kind van een Belgische onderdaan die de Belgische nationaliteit heeft verworven door naturalisatie na de geboorte van het kind;

2° het niet-ontvoogde minderjarige kind dat geadopteerd is door een Belgische onderdaan die de Belgische nationaliteit heeft verworven door naturalisatie na de dag waarop de adoptie van het kind uitwerking heeft gekregen.

Afdeling 6. Verrijking van de Belgische nationaliteit door verklaring van het bezit van de staat van Belgisch onderdaan

Art. 16

§ 1. De staat van Belgisch onderdaan bezit degene die de rechten uitoefent die uitsluitend aan Belgische onderdanen worden toegekend.

§ 2. De persoon die gedurende tien jaar ononderbroken de staat van Belgisch onderdaan heeft bezeten, kan de Belgische nationaliteit, in geval van betwisting van het bezit van de betrokkene van die nationaliteit, verkrijgen door een verklaring af te leggen voor de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats waar hij verblijft; de verklaring wordt door de ambtenaar van de burgerlijke stand overgezonden aan het parket van de rechtbank van eerste aanleg die bevoegd is voor de hoofdverblijfplaats van de belanghebbende.

§ 3. De rechtbank van eerste aanleg doet uitspraak over de inwilliging van de verklaring op vordering van de procureur des Konings en na zijn advies te hebben

§ 6. L'acte de naturalisation adopté par la Chambre des représentants et sanctionné par le Roi sur proposition du ministre de la Justice, est publié au *Moniteur belge*. Il produit ses effets à compter du jour de sa publication.

§ 7. Dans l'année qui suit la publication de l'acte de naturalisation au *Moniteur belge*, la personne naturalisée fournit au procureur du Roi la preuve qu'elle a renoncé à sa nationalité d'origine ou qu'elle a automatiquement perdu sa nationalité d'origine à la suite de l'acquisition de la nationalité belge.

Section 5. Acquisition collective de la nationalité belge

Art. 15

Sont ressortissants belges:

1° l'enfant mineur non émancipé d'un ressortissant belge qui a obtenu la nationalité belge par naturalisation après la naissance de l'enfant;

2° l'enfant mineur non émancipé adopté par un ressortissant belge qui a obtenu la nationalité belge par naturalisation après le jour où l'adoption de l'enfant a produit ses effets;

Section 6. Acquisition de la nationalité belge par déclaration de possession d'état de ressortissant belge

Art. 16

§ 1er. Possède l'état de ressortissant belge, celui qui exerce les droits attribués aux seuls ressortissants belges.

§ 2. La personne qui a joui de façon constante durant dix années de la possession d'état de ressortissant belge peut, si cette possession d'état lui est contestée, acquérir la nationalité belge par une déclaration faite devant l'officier de l'état civil du lieu de sa résidence; la déclaration est communiquée par l'officier de l'état civil au parquet du tribunal de première instance compétent pour la résidence principale de l'intéressé.

§ 3. Le tribunal de première instance se prononce sur l'agrément de la déclaration sur réquisition du procureur du Roi et après avoir recueilli son avis. Si l'intéressé ne

ingewonnen. Indien de betrokkene niet verschijnt na behoorlijk te zijn opgeroepen, doet de rechtbank uitspraak zonder hem te hebben gehoord.

Zij weigert inwilliging indien er sprake is van gewichtige feiten eigen aan de persoon.

HOOFDSTUK 3. Verlies van de Belgische nationaliteit

Art. 17

§ 1. De Belgische nationaliteit gaat voor een meerderjarige van rechtswege verloren in de volgende gevallen:

1° het vrijwillig verkrijgen door de betrokkene van de nationaliteit van een andere staat;

2° het afleggen van een verklaring waarin de betrokkene te kennen geeft afstand te willen doen van de Belgische nationaliteit; de verklaring kan alleen worden afgelegd wanneer de belanghebbende bewijst dat hij een ander nationaliteit bezit of die ten gevolge van zijn verklaring zal verkrijgen;

3° het verstrijken van de in artikel 14, § 7, bedoelde termijn zonder dat de betrokkene inmiddels het bewijs heeft geleverd dat hij afstand heeft gedaan van zijn oorspronkelijke nationaliteit of dat hij van rechtswege zijn oorspronkelijke nationaliteit heeft verloren ten gevolge van de verkrijging van de Belgische nationaliteit en zonder dat hij, bij gebreke van dit bewijs, aantoont dat hij al het mogelijke heeft gedaan om afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit;

4° de vaststelling dat aan de betrokkene de Belgische nationaliteit werd toegekend op basis van adoptie door een Belgisch onderdaan, hoewel hij op de dag dat de adoptie uitwerking kreeg, de leeftijd van 18 jaar reeds bereikt had of reeds ontvoegd was.

§ 2. De in § 1, 2°, bedoelde verklaring wordt afgelegd, ingeschreven en vermeld zoals bepaald in artikel 8, § 1, tweede lid.

Art. 18

§ 1. De Belgische nationaliteit van een persoon die de Belgische nationaliteit anders dan door toekenning verwierf, vervalt van rechtswege:

1° in geval van een veroordeling tot een effectieve gevangenisstraf van meer dan drie maanden binnen de vijf jaar die volgt op de verwerving van de Belgische nationaliteit, of;

comparaît pas après avoir été dûment appelé, le tribunal se prononce sans l'avoir entendu.

Il refuse l'agrément de la déclaration en cas de faits personnels graves.

CHAPITRE 3. Perte de la nationalité belge

Art. 17

§ 1er. Les personnes majeures perdent de plein droit la nationalité belge dans les cas suivants:

1° lorsqu'elles acquièrent volontairement la nationalité d'un autre État;

2° lorsqu'elles déclarent renoncer à la nationalité belge; cette déclaration ne peut être faite que si le déclarant prouve qu'il possède une autre nationalité ou qu'il l'acquiert par l'effet de la déclaration;

3° à l'expiration du délai visé à l'article 14, § 7, sans que l'intéressé ait apporté entre-temps la preuve qu'il a renoncé à sa nationalité d'origine ou qu'il a perdu de plein droit sa nationalité d'origine à la suite de l'acquisition de la nationalité belge et sans qu'il démontre, à défaut de cette preuve, qu'il a mis tout en œuvre pour renoncer à sa nationalité d'origine;

4° si l'on constate que la nationalité belge a été attribuée à l'intéressé en raison de son adoption par un ressortissant belge, alors qu'il avait déjà atteint l'âge de dix-huit ans ou était déjà émancipé le jour où l'adoption a sorti ses effets.

§ 2. La déclaration visée au § 1er, 2°, est déposée, inscrite et mentionnée conformément à l'article 8, § 1er, alinéa 2.

Art. 18

§ 1er. La personne qui a acquis la nationalité belge autrement que par attribution est déchue de plein droit de cette nationalité:

1° en cas de condamnation à une peine d'emprisonnement effective de plus de trois mois prononcée dans les cinq ans qui suivent l'acquisition de la nationalité belge;

2° in geval van een veroordeling tot een effectieve gevangenisstraf van meer dan een jaar binnen de tien jaar die volgt op de verwerving van de Belgische nationaliteit.

§ 2. De rechter kan de Belgische nationaliteit van een persoon die anders dan door toekenning de Belgische nationaliteit verwierf, vervallen verklaren nadat hij heeft geoordeeld dat de daden van de betrokkene wijzen op een gebrek aan loyaliteit tegenover onze samenleving zoals bedoeld in artikel 12, § 1, 8°, of dat hij ernstig is tekortgeschoten in zijn elementaire plichten als Belgisch onderdaan.

§ 3. De vervallenverklaring wordt gevorderd door het openbaar ministerie. De ten laste gelegde tekortkomingen worden nauwkeurig omschreven in het dagvaardingsexploot.

§ 4. De vordering tot vervallenverklaring wordt ingesteld bij de correctionele rechtbank van de hoofdverblijfplaats in België van de verweerder of, bij gebreke daarvan, voor de correctionele rechtbank te Brussel.

De rechter spreekt de vervallenverklaring niet uit indien dit tot gevolg zou hebben dat de betrokkene staatloos zou worden, tenzij de nationaliteit werd verkregen ten gevolge van een bedrieglijke handelwijze, door valse informatie of door verzwijging van enig relevant feit.

§ 5. Is het vonnis bij verstek gewezen, dan wordt het na zijn betekening, tenzij deze aan de persoon is gedaan, bij uittreksel bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

§ 6. Hoger beroep en voorziening in cassatie worden ingesteld zoals voorgeschreven in correctionele zaken.

§ 7. Wanneer het vonnis of het arrest waarbij de vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit wordt uitgesproken, onherroepelijk is geworden, wordt het bij uittreksel bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*. De vervallenverklaring heeft gevolgen vanaf deze bekendmaking.

Art. 19

De Koning kan de verkrijging van de Belgische nationaliteit intrekken indien zij berust op een door de betrokken persoon afgelegde valse verklaring of op bedrog, dan wel op het verzwijgen van enig voor de verkrijging relevant feit. De intrekking wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* en werkt terug tot het tijdstip van verkrijging. De intrekking is niet mogelijk indien sedert de verkrijging meer dan 15 jaren verstreken zijn.

2° ou en cas de condamnation à une peine d'emprisonnement effective de plus d'un an prononcée dans les dix ans qui suivent l'acquisition de la nationalité belge.

§ 2. Le juge peut prononcer la déchéance de la nationalité belge acquise autrement que par attribution après avoir jugé que les actes de l'intéressé démontrent un manque de loyauté envers notre société au sens de l'article 12, § 1er, 8°, ou que l'intéressé a manqué gravement à ses devoirs élémentaires de ressortissant belge.

§ 3. La déchéance est poursuivie par le ministère public. Les manquements reprochés sont spécifiés dans l'exploit de citation.

§ 4. L'action en déchéance se poursuit devant le tribunal correctionnel de la résidence principale en Belgique du défendeur ou, à défaut, devant le tribunal correctionnel de Bruxelles.

Le juge ne prononce pas la déchéance au cas où celle-ci aurait pour effet de rendre l'intéressé apatride, à moins que la nationalité n'ait été acquise à la suite d'une conduite frauduleuse, par de fausses informations ou par dissimulation d'un fait pertinent.

§ 5. Si le jugement est rendu par défaut, il est, après sa signification, à moins que celle-ci ne soit faite à personne, publié par extrait au *Moniteur belge*.

§ 6. L'appel et le pourvoi en cassation sont formés comme il est prescrit en matière criminelle.

§ 7. Lorsque le jugement ou l'arrêt prononçant la déchéance de la nationalité belge est devenu définitif, il est publié par extrait au *Moniteur belge*. La déchéance a effet à compter de cette publication.

Art. 19

Le Roi peut retirer la nationalité belge, si l'intéressé a fait une fausse déclaration, commis une fraude ou tout fait revêtant de l'importance pour l'acquisition de la nationalité. Le retrait est publié au *Moniteur belge* et a un effet rétroactif jusqu'au moment de l'acquisition. Aucun retrait n'est possible si plus de quinze ans se sont écoulés depuis l'acquisition.

Art. 20

§ 1. De Belgische nationaliteit gaat, behoudens hetgeen is bepaald in § 2, voor een niet-ontvoogde minderjarige verloren op grond van:

1° de verkrijging van de nationaliteit van een andere staat ten gevolge van de vrijwillige verkrijging door een ouder of adoptant van die nationaliteit;

2° de verkrijging of het behoud van de nationaliteit van een andere staat ten gevolge van het afleggen door een ouder of adoptant van een verklaring als bedoeld in artikel 17, § 1, 2°;

3° het verlies door een ouder of adoptant van de Belgische nationaliteit op grond van artikel 17, § 1, 3° en 4°;

4° de verkrijging van de nationaliteit van een andere staat ten gevolge van de adoptie door een vreemdeling;

5° de vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit van een ouder of adoptant op grond van artikel 18, en;

6° de intrekking van de Belgische nationaliteit van een ouder of adoptant op grond van artikel 19.

§ 2. De niet-ontvoogde minderjarige behoudt de Belgische nationaliteit zolang een van beide ouders of adoptanten de Belgische nationaliteit bezit of indien het verlies van de Belgische nationaliteit zijn staatloosheid tot gevolg zou hebben.

HOOFDSTUK 4. Herkrijging van de Belgische nationaliteit

Art. 21. § 1. De persoon die de Belgische nationaliteit anders dan door vervallenverklaring of intrekking heeft verloren, kan die nationaliteit opnieuw verwerven indien hij voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° hij is Belgisch onderdaan door toekenning geweest;

2° hij heeft de leeftijd van 18 jaar bereikt;

3° hij legt een verklaring af ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand van zijn hoofdverblijfplaats of, in het buitenland, ten overstaan van het hoofd van de Belgische diplomatieke zending of consulaire post;

4° hij heeft gedurende de twee jaar die voorafgaan aan die verklaring, zijn hoofdverblijf in België gehad, en;

Art. 20

§ 1er. Sous réserve de la disposition du § 2, le mineur non émancipé perd la nationalité belge dans les cas suivants:

1° lorsqu'il acquiert la nationalité d'un autre État par suite de l'acquisition volontaire, par un auteur ou un adoptant, de cette nationalité étrangère;

2° lorsqu'il acquiert ou conserve la nationalité d'un autre État du fait qu'un auteur ou adoptant a fait une déclaration visée à l'article 17, § 1er, 2°;

3° si un auteur ou un adoptant perd la nationalité belge en vertu de l'article 17, § 1er, 3° et 4°;

4° s'il acquiert la nationalité d'un autre État par suite de son adoption par un étranger;

5° si un auteur ou un adoptant est déchu de la nationalité belge en vertu de l'article 18;

6° si un auteur ou un adoptant se voit retirer la nationalité belge en vertu de l'article 19.

§ 2. Le mineur non émancipé conserve la nationalité belge tant qu'un des auteurs ou adoptants la conserve ou si la perte de la nationalité belge entraînerait son apatridie.

CHAPITRE 4. Recouvrement de la nationalité belge

Art. 21. § 1er. Celui qui a perdu la nationalité belge autrement que par déchéance ou par retrait peut la recouvrer s'il remplit cumulativement les conditions suivantes:

1° il a été ressortissant belge par attribution;

2° il a atteint l'âge de 18 ans;

3° il fait une déclaration devant l'officier de l'état civil du lieu de sa résidence principale ou, à l'étranger, devant le chef de la mission diplomatique ou du poste consulaire belge;

4° il a eu sa résidence principale en Belgique pendant les deux ans précédant cette déclaration et

5° hij doet afstand van zijn vreemde nationaliteit binnen de zes maanden na de herkrijging van de Belgische nationaliteit.

§ 2. Binnen de in § 1, 5°, vastgestelde termijn levert de betrokkene het bewijs van de afstand van zijn vreemde nationaliteit af aan de procureur des Konings. Bij gebreke daarvan verliest hij van rechtswege de Belgische nationaliteit. De procureur des Konings zorgt voor de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* van een bericht waaruit het verlies van de Belgische nationaliteit blijkt.

HOOFDSTUK 5. Meervoudige nationaliteit

Art. 22. In geval van een conflict tussen de Belgische nationaliteit en de nationaliteit van een of meer andere staten ten gevolge van het bezit door een Belgische onderdaan van meer dan één nationaliteit, houden de Belgische administratieve en gerechtelijke overheden enkel rekening met de Belgische nationaliteit van de betrokkene.

Er wordt evenwel geen consulaire of diplomatieke bescherming verleend aan een meerderjarige Belgische onderdaan die zich uit vrije wil op het grondgebied bevindt van een vreemde staat waarvan hij de nationaliteit bezit, tenzij deze vreemde staat daarom verzoekt.

HOOFDSTUK 6. Overgangsbepalingen en slotbepalingen

Art. 23. Belgisch onderdaan is eenieder die op de datum van inwerkingtreding van het Staatsburgerschapswetboek de Belgische nationaliteit bezit.

Degenen die bij de inwerkingtreding van het Staatsburgerschapswetboek meerderjarig zijn, vóór de inwerkingtreding van het Staatsburgerschapswetboek de Belgische nationaliteit anders dan door toekenning hebben verworven en behalve Belgisch onderdaan tevens onderdaan van een of meer andere staten zijn, verliezen evenwel de Belgische nationaliteit indien zij niet binnen drie jaar na de inwerkingtreding van het Staatsburgerschapswetboek het bewijs leveren dat zij afstand hebben gedaan van de nationaliteit van die andere staat of staten dan wel, bij gebreke van dit bewijs, aantonen dat zij al het mogelijke daartoe hebben gedaan, alsmede indien zij binnen dezelfde termijn niet slagen voor een burgerschapsproef als bedoeld in artikel 13.

De Belgische nationaliteit gaat eveneens verloren voor de minderjarige kinderen van de personen die krachtens het vorige lid de Belgische nationaliteit verliezen, tenzij dat verlies hun staatloosheid zou meebrengen dan wel een ouder of adoptant de Belgische nationaliteit behoudt.

5° il renonce à sa nationalité étrangère dans les six mois du recouvrement de la nationalité belge.

§ 2. L'intéressé apporte la preuve de la renonciation à sa nationalité étrangère au procureur du Roi dans le délai prévu au § 1er, 5°. À défaut, il perd de plein droit la nationalité belge. Un avis constatant la perte de la nationalité belge est publié au *Moniteur belge* par les soins du procureur du Roi.

CHAPITRE 5. Pluralité de nationalités

Art. 22. En cas de conflit entre la nationalité belge et la nationalité d'un ou de plusieurs autres États par suite de la possession, par un ressortissant belge, de plus d'une nationalité, les autorités administratives et judiciaires belges tiennent uniquement compte de la nationalité belge de l'intéressé.

Aucune protection consulaire ou diplomatique n'est toutefois accordée à un ressortissant belge majeur se trouvant, de son plein gré, sur le territoire d'un État étranger dont il possède la nationalité, à moins que cet État étranger en fasse la demande.

CHAPITRE 6. Dispositions transitoires et finales

Art. 23. Est ressortissant belge quiconque, à la date d'entrée en vigueur du Code de la citoyenneté, possède la nationalité belge.

Les personnes qui étaient majeures à la date d'entrée en vigueur du Code de la citoyenneté, qui ont obtenu la nationalité belge autrement que par attribution avant l'entrée en vigueur de ce Code et qui ont à la fois la qualité de ressortissant belge et de ressortissant d'un ou de plusieurs autres États perdent toutefois la nationalité belge si, dans les trois ans de l'entrée en vigueur du Code de la citoyenneté, elles n'ont pas apporté la preuve qu'elles ont renoncé à la nationalité de cet autre État ou de ces autres États ou, à défaut d'apporter cette preuve, si elles n'ont pas démontré qu'elles ont tout mis en œuvre à cet effet, et si elles n'ont pas réussi, dans le même délai, l'examen de citoyenneté visé à l'article 13.

Les enfants mineurs des personnes qui perdent la nationalité belge en vertu de l'alinéa précédent perdent également la nationalité belge, sauf si la perte de cette nationalité aurait pour effet de les rendre apatrides ou si un parent ou adoptant conserve la nationalité belge.

Art. 24. De Koning neemt de nodige besluiten ter uitvoering van dit wetboek. Deze besluiten worden vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

De Koning regelt met name, na advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit, de verwerking van persoonsgegevens voor de toepassing van dit wetboek, de verwerking van deze gegevens door de Kamer van volksvertegenwoordigers uitgezonderd.”

Art. 3

Artikel 569, eerste lid, 22°, van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij wet van 28 juni 1984 en opgeheven bij wet van 6 juni 2017, wordt hersteld als volgt:

“22° van de verklaringen op grond van artikel 16 van het Staatsburgerschapswetboek;”

Art. 4

Artikel 604 van hetzelfde wetboek, laatstelijk gewijzigd bij wet van 18 juni 2018, wordt opgeheven.

Art. 5

Artikel 628, 9°, van hetzelfde wetboek, laatstelijk gewijzigd bij wet van 4 december 2012, wordt vervangen als volgt:

“9° de rechter van de plaats waar degene die de verklaring aflegt zijn hoofdverblijfplaats heeft, wanneer het gaat om verklaringen op grond van artikel 16 van het Staatsburgerschapswetboek;”

Art. 6

Artikel 634 van het Wetboek van Strafvordering wordt aangevuld met het volgende lid:

“Het heeft niet tot gevolg dat de veroordeelde de Belgische nationaliteit, waarvan hij van rechtswege vervallen was verklaard, herkrijgt.”

Art. 7

In artikel 1, tweede lid, van de besluitwet van 12 oktober 1918 betreffende het verblijf, in België, der vreemdelingen en der personen van vreemde oorsprong, gewijzigd bij wet van 28 juni 1984, worden de woorden “of de artikelen 9 en 15 van het Staatsburgerschapswetboek”

Art. 24. Le Roi prend les arrêtés nécessaires à l'exécution du présent Code. Ces arrêtés sont délibérés en Conseil des ministres.

Le Roi règle en particulier, après avis de l'Autorité de protection des données, le traitement des données à caractère personnel pour l'application du présent Code, à l'exception du traitement desdites données par la Chambre des représentants.”

Art. 3

L'article 569, alinéa 1er, 22°, du Code judiciaire, inséré par la loi du 28 juin 1984 et abrogé par la loi du 6 juin 2017, est rétabli dans la rédaction suivante:

“22° des déclarations fondées sur l'article 16 du Code de la citoyenneté;”

Art. 4

L'article 604 du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 18 juin 2018, est abrogé.

Art. 5

L'article 628, 9°, du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 4 décembre 2012, est remplacé par ce qui suit:

“9° le juge de la résidence principale du déclarant, lorsqu'il s'agit de déclarations fondées sur l'article 16 du Code de la citoyenneté;”

Art. 6

L'article 634 du Code d'instruction criminelle est complété par l'alinéa suivant:

“Elle ne restitue pas au condamné la nationalité belge dont il avait été déchu de plein droit.”

Art. 7

Dans l'article 1er, alinéa 2, de l'arrêté-loi du 12 octobre 1918 relatif au séjour en Belgique des étrangers et des personnes d'origine étrangère, modifié par la loi du 28 juin 1984, les mots “ou des articles 9 et 15 du Code de la citoyenneté belge” sont insérés entre les mots “Code

ingevoegd tussen de woorden “Wetboek van de Belgische nationaliteit” en de woorden “indien hun nationaliteit van oorsprong”.

Art. 8

In artikel 2, eerste lid, van de wet van 5 februari 1947 dragende het statuut van de buitenlanders politieke gevangenen, laatstelijk gewijzigd bij wet van 6 juni 1993, worden de woorden “artikel 19 van het Wetboek van de Belgische Nationaliteit” vervangen door de woorden “artikel 12, § 1, 2°, van het Staatsburgerschapswetboek”.

Art. 9

In de wet van 30 december 1953 betreffende het verval van de Belgische nationaliteit uit hoofde van een veroordeling bij verstek wegens misdrijven tussen 26 augustus 1939 en 15 juni 1949 tegen de uitwendige veiligheid van de Staat gepleegd, gewijzigd bij wet van 28 juni 1984, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° artikel 9 wordt vervangen als volgt:

“Art. 9. Artikel 15 van het Staatsburgerschapswetboek is van toepassing.”;

2° in artikel 10 worden de woorden “in artikel 25 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit” vervangen door de woorden “in artikel 8, § 1, tweede lid, van het Staatsburgerschapswetboek”.

Art. 10

In artikel 13, eerste lid, van de wet van 21 juni 1960 houdende statuut van de militairen die tijdens de oorlog 1940-1945 in de Belgische Strijdkrachten in Groot-Brittannië gediend hebben, gewijzigd bij wet van 6 augustus 1993, worden de woorden “artikel 19 van het Wetboek van de Belgische Nationaliteit” vervangen door de woorden “artikel 12, § 1, 2°, van het Staatsburgerschapswetboek”.

Art. 11

In artikel 1, § 2, van de wet van 30 maart 1962 betreffende het verval van de Belgische nationaliteit ten gevolge van de besluitwet van 20 juni 1945, gewijzigd bij wet van 28 juni 1984, worden de woorden “in artikel 15, §§ 2 en 3, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit” vervangen door de woorden “in artikel 16, § 3, van het Staatsburgerschapswetboek”.

de la nationalité belge” et les mots “, si leur nationalité d’origine”.

Art. 8

Dans l’article 2, alinéa 1er, de la loi du 5 février 1947 organisant le statut des étrangers prisonniers politiques, modifié en dernier lieu par la loi du 6 juin 1993, les mots “l’article 19 du Code de la nationalité belge” sont remplacés par les mots “l’article 12, § 1er, 3°, du Code de la citoyenneté”.

Art. 9

Dans la loi du 30 décembre 1953 relative à la déchéance de la nationalité belge du chef de condamnation par défaut pour infraction contre la sûreté extérieure de l’État, commise entre le 26 août 1939 et le 15 juin 1949, modifiée par la loi du 28 juin 1984, les modifications suivantes sont apportées:

1° l’article 9 est remplacé par ce qui suit:

“Art. 9. L’article 15 du Code de la citoyenneté est applicable.”;

2° dans l’article 10, les mots “à l’article 25 du Code de la nationalité belge” sont remplacés par les mots “à l’article 8, § 1er, alinéa 2, du Code de la citoyenneté”.

Art. 10

Dans l’article 13, alinéa 1er, de la loi du 21 juin 1960 portant statut des militaires qui ont effectué du service pendant la guerre 1940-1945 dans les Forces belges en Grande-Bretagne, modifié par la loi du 6 août 1993, les mots “l’article 19 du Code de la nationalité belge” sont remplacés par les mots “l’article 12, § 1er, 2°, du Code de la citoyenneté”.

Art. 11

Dans l’article 1er, § 2, de la loi du 30 mars 1962 relative à la déchéance de la nationalité belge résultant de l’arrêté-loi du 20 juin 1945, modifié par la loi du 28 juin 1984, les mots “à l’article 15, §§ 2 et 3, du Code de la nationalité belge” sont remplacés par les mots “à l’article 16, § 3, du Code de la citoyenneté”.

Art. 12

Artikel 10, § 1, 2° van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, vervangen bij wet van 8 juli 2011, wordt vervangen als volgt:

“2° de vreemdeling die voldoet aan de wettelijke voorwaarden om de Belgische nationaliteit te herkrijgen;”

Art. 13

Het Wetboek van de Belgische nationaliteit, ingevoerd door de wet van 28 juni 1984 en laatstelijk gewijzigd bij wet van 15 mei 2024, wordt opgeheven.

Art. 14

Deze wet treedt in werking op de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

21 oktober 2025

Werner Somers (VB)
Francesca Van Belleghem (VB)
Ortwin Depoortere (VB)
Barbara Pas (VB)

Art. 12

L'article 10, § 1er, 2°, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, remplacé par la loi du 8 juillet 2011, est remplacé par la disposition suivante:

“2° l'étranger qui remplit les conditions légales pour recouvrer la nationalité belge;”

Art. 13

Le Code de la nationalité belge, instauré par la loi du 28 juin 1984 et modifié en dernier lieu par la loi du 15 mai 2024, est abrogé.

Art. 14

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

21 octobre 2025